

PRZEGŁĄD

UNIwersytecki

Rok XXIII

styczeń-luty 2011

Nr 1 (129)

W numerze

doktoraty honoris causa KUL

Ks. Prof. Lothar Roos i Prof. Eduard Gaugler 4

Kardynał Angelo Scola 11

z życia Uniwersytetu

Konferencja w Brnie 15

recenzje

Regulatory aktywności społecznej 17

wspomnienia

Profesor Janusz Andrzej Drob (1952-2011) 18

aktualności

Sport na KUL w I semestrze roku akademickiego
2010/2011 20

Daria Gwiazdowska – Mistrzyni Polski z KUL 22

Kalendarium 23

Przegląd Uniwersytecki

Wydawca:

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Rada programowa:

ks. Stanisław Wilk, ks. Stanisław Zięba,
Józef Franciszek Fert, ks. Sławomir Nowosad

Zespół redakcyjny:

Beata Górka (red. naczelny),
Katarzyna Bojko, Anna Kowalczyk,
Roman Czyrka (foto)

Adres:

Al. Racławickie 14, pokój 103,
20-950 Lublin, tel./fax 0 81 445 41 09
e-mail: rzecznik@kul.pl

Druk: Magic, Lublin

Nakład: 1200 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów i zmian tytułów,
nie zwraca także materiałów niezamówionych

Szanowni Państwo,

lektura bieżącego numeru „Przeglądu Uniwersyteckiego” mogłaby skłonić Czytelników do wyciągnięcia błędnych wniosków dotyczących tego, w jakim procencie życie akademickie polega na organizowaniu uroczystości. Tak się bowiem składa, że ten akurat numer naszego pisma w znaczącej części poświęcony jest ważnym, choć niecodziennym jednak!, wydarzeniom, jakimi są doktoraty honoris causa. Wewnątrz numeru znajdują Państwo laudacje, obszerne sylwetki trzech Laureatów oraz ich wystąpienia.

Piszemy także o osobie, której odejście szczególnie boleśnie odczuwają pracownicy i studenci Instytutu Historii. Profesor Janusz Drob pozostanie w naszej pamięci jako człowiek życzliwy, bezpośredni, świetny naukowiec i popularyzator nauki.

Prezentujemy również to, co stanowi oś działalności Uniwersytetu: książki naukowe, sprawozdania z konferencji oraz działalność studencką – tym razem związaną ze sportem. Czy wiedzą Państwo, że nasi studenci zdobywają laury nawet ...w bieganii po schodach?

Zachęcam do lektury.
Beata Górka (red. naczelny),

15 listopada tytuły doktora honoris causa KUL otrzymali dwaj wybitni teoretycy i praktycy katolickiej nauki społecznej – ks. prof. Lothar Roos i prof. Eduard Gaugler. Uroczyste nadanie tytułów nastąpiło podczas konferencji naukowej „Społeczna gospodarka rynkowa w Polsce – postulat czy rzeczywistość” organizowanej przez Wydział Nauk Społecznych KUL oraz Fundację Konrada Adenauera z okazji jubileuszu 30-lecia istnienia Wydziału Nauk Społecznych. W uroczystości uczestniczyli m.in. Minister Pełnomocny Ambasady Niemiec Andreas Meitzner i dyrektor Fundacji Konrada Adenauera w Polsce Stephan Raabe, uczeń ks. prof. Roosa.

Doktoraty honoris causa KUL dla Ks. Prof. Lothara Roosa i Prof. Eduarda Gauglera

Ksiądz Profesor Lothar Roos

Ksiądz profesor Lothar Roos urodził się 12 lipca 1935 roku w Karlsruhe. W latach 1955-1960 odbył studia z filozofii i teologii we Freiburgu Bryzgowijskim, Lucernie i w Seminarium Duchownym St. Peter koło Freiburga. Po święceniach kapłańskich studiował nauki społeczne i ekonomiczne. Doktoryzował się w 1969 roku na podstawie pracy *Demokratie als Lebensform*, w 1975 roku osiągnął stopień doktora habilitowanego w zakresie chrześcijańskiej nauki społecznej i teologii pastoralnej na podstawie dorobku i rozprawy *Ordnung und Gestaltung der Wirtschaft*.

W latach 1975-1979 kierował Katedrą Chrześcijańskiej Nauki Społecznej i Teologii Pastoralnej w Mainz, a od 1979 roku aż do przejścia na emeryturę w 2000 roku Katedrą Chrześcijańskiej Nauki Społecznej i Socjologii Pastoralnej w Bonn.

Po przejściu na emeryturę, do 2008 roku, był profesorem chrześcijańskiej nauki społecznej

i socjologii w *Privatuniversität Gustav-Siewerth-Akademie* w Weilheim-Bierbronn, natomiast od 2001 roku pracował jako profesor chrześcijańskiej nauki społecznej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach na Wydziale Teologicznym.

Interdyscyplinarne studia: teologii, chrześcijańskiej nauki społecznej, ekonomii, socjologii zaowocowały bogatym, oryginalnym dorobkiem naukowym. Prof. Roos jest autorem wielu opracowań książkowych oraz kilkuset artykułów naukowych i publicystycznych z zakresu chrześcijańskiej nauki społecznej (etyka społeczna) i socjologii pastoralnej.

Profesor Roos pozostawał i pozostaje w stałych kontaktach ze środowiskami naukowymi w Polsce, poprzez udział w konferencjach i sympozjach w Polsce i w Niemczech. Dylematy gospodarcze i etyczne w krajach postsocjalistycznych są w polu jego stałych zainteresowań i badań, głównie ze społeczno-etycznego punktu widzenia.

Poprzez nadanie tytułu doktora honoris causa, KUL pragnie wyrazić szacunek i uznanie dla działalności ks. prof. Lothara Roosa, który nieustannie podkreśla konieczność uznawania trwałych wartości religijnych i moralnych we współczesnych społeczeństwach oraz niewystarczalność dyskursu publicznego bez Boga jako ostatecznego fundamentu życia społecznego. Ks. Roos w sposób bezkompromisowy broni ludzkiego życia, ciągle od nowa szukając argumentów na rzecz nienaruszalności tej podstawowej wartości.

Ks. prof. Lothar Roos dążąc do prawdy naukowej nigdy nie zwątpił w znaczenie katolickiej nauki społecznej i jej

rolę we współczesnym świecie, przekonująco podkreślając jej aktualność i wpływ na życie społeczne.

(Z uchwały Senatu KUL
z dnia 27 maja 2010 r.)

Laudacja wygłoszona przez ks. prof. Stanisława Fela

Ksiądz prałat, profesor doktor habilitowany Lothar Roos jest jednym z najwybitniejszych współczesnych teoretyków i praktyków katolickiej nauki społecznej, szczególnie w zakresie etycznych podstaw ładu politycznego i gospodarczego; uczonym o nieposzlakowanej sylwetce moralnej, obywatelskiej i kościelnej; wypróbowanym przyjacielem Polski i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

W swojej długoletniej – instytucjonalnie rzecz biorąc 46-letniej – pracy naukowej nade wszystko wykazał dobitnie, że osoba ludzka ze swoją godnością jest najwyższą wartością w szeroko rozumianym życiu społecznym z jego subsystemami: politycznym, gospodarczym i kulturowym. Przekonująco uzasadnił konieczność pielęgnowania przez instytucje publiczne wartości podstawowych, co jest niezbędnym warunkiem dobrego funkcjonowania państwa prawa. Udowodnił także, że społeczeństwo obywatelskie nie wytwarza samo energii, ale dostarczyć ją mogą przede wszystkim wspólnoty religijne. Ponadto, przez swoje wielorakie zaangażowanie i osobisty przykład, świadczy, że współdziałanie polsko-niemieckie może być na płaszczyźnie Unii Europejskiej wzorcem współpracy nie tylko naukowej, ale też społecznej, politycznej i gospodarczej.

Osiągnięcia prof. Roosa są wynikiem jego osobistych przymiotów, ale też pochodną jego drogi życiowej, także jej charakterystycznych uwarunkowań. Lothar Roos urodził się 12 lipca 1935 roku w Karlsruhe. Osobowość przyszłego Profesora formowała się w dzieciństwie pod wpływem kultury wyrosłej z nauczania i działalności Kościoła katolickiego, stojącego na straży godności i wolności każdego człowieka. Znamienne jest jego wspomnienie tego okresu zapisane w autobiograficznym artykule: „Z mojego dzieciństwa przypadającego na ostatnie lata «Trzeciej Rzeszy» w niezatarty sposób wpisało mi się przekonanie: Kto «chodził do kościoła», był przeciw «nazistom»».

Biografia prof. Roosa ujawnia, że miał on szczęście już od najmłodszych lat stykać się z zaangażowanymi i wybitnymi nauczycielami oraz duszpasterzami. Począwszy od gimnazjum, mógł

pobierać edukację w elitarnych szkołach, które otwierały mu możliwość wyboru wręcz dowolnego kierunku studiów. Poszedł jednak za głosem powołania kapłańskiego i podjął studia teologiczne. Prof. Roos zdobył wielostronne wykształcenie na renomowanych uczelniach pod kierunkiem najwyższej klasy uczonych. W latach 1955-1960 studiował filozofię i teologię w Niemczech na uniwersytecie we Fryburgu Bryzgowijskim i w szwajcarskiej Lucernie. Po ukończeniu studiów i przyjęciu święceń kapłańskich podjął dwuletnią pracę duszpasterską w mieście Wiesloch, leżącym w uprzemysłowionym regionie koło Heidelbergu. Od początku wszakże podejmował aktywność społeczną i oświatową. Jako prezes Stowarzyszenia Kolpinga i założyciel wielu grup Stowarzyszenia Chrześcijańskiej Młodzieży Robotniczej wielokrotnie wygłaszał referaty dotyczące aktualnych problemów społecznych. Z polecenia przełożonych kościelnych w 1962 roku podjął ponownie studia, tym razem ekonomiczne i socjologiczne na uniwersytecie fryburskim, których celem miało być przygotowanie dysertacji doktorskiej. Słuchał wykładów takich uczonych, jak ekonomiści Friedrich von Hayek czy Götz Briefs, socjolog Heinrich Popitz, prawnicy Horst Ehmke czy Erik Wolf. Po dwóch latach studiów został powołany na stanowisko asystenta w nowo powstałym Instytucie Chrześcijańskiej Nauki Społecznej we Fryburgu, co nie przeszkodziło mu w kontynuowaniu studiów ekonomicznych, już jako wolny słuchacz. Doktoryzował się pod kierunkiem prof. Rudolfa Henninga na uniwersytecie we Fryburgu w 1969 roku w zakresie katolickiej nauki społecznej

na podstawie dysertacji *Demokracja jako styl życia*.

Właściwą pracę dydaktyczno-naukową rozpoczął w roku 1969 w Wyższym Seminarium Duchownym św. Piotra we Fryburgu, gdzie wykładał socjologię pastoralną i teologię duszpasterską. W latach 1970-1975 był równocześnie prorektorem tej uczelni. W styczniu 1974 roku habilitował się z chrześcijańskiej nauki społecznej na uniwersytecie fryburskim przedkładając pracę *Ład i kształtowanie gospodarki. Podstawy i zasady etyki gospodarczej według II Soboru Watykańskiego*. W 1975 roku został powołany na stanowisko profesora Chrześcijańskiej Antropologii i Etyki Społecznej na uniwersytecie Jana Gutenberga w Moguncji. Nawiązał wówczas współpracę z polskimi uczelniami we Wrocławiu, Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Lublinie, właśnie z naszym Uniwersytetem. W ramach partnerskiej wymiany naukowej w 1977 roku po raz pierwszy przybył z wykładami do Polski. Zapoczątkował w ten sposób, trwającą do dziś, współpracę z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Relacje z polskimi uczonymi zacieśniały się także przez udział w polsko-niemieckich konferencjach naukowych w Niemczech, w których uczestniczyli naukowcy z Polski, m.in. ks. Joachim Kondziela i Jan Turowski. W roku 1979 przeniósł się na uniwersytet w Bonn, gdzie kierował Katedrą Chrześcijańskiej Etyki Społecznej i Teologii Pastoralnej. Po przejściu na emeryturę w roku 2000 nie zaprzestał intensywnej działalności naukowej, podjął bowiem obowiązki profesora katolickiej nauki społecznej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, gdzie pracował

do roku 2005. W latach 2000-2008 był aktywny także jako profesor katolickiej nauki społecznej i socjologii w Gustav-Siewerth-Akademie w Weilheim-Bierbronn, gdzie pełnił funkcję dziekana i kierował studiami magisterskimi w zakresie nauk o rodzinie.

Jako profesor wiodących uniwersytetów niemieckich wykształcił wielu uczniów pełniących znaczące funkcje społeczne i polityczne w różnych krajach; obok kilku profesorów uniwersytetów niemieckich, jak Lothar Schneider, Hans-Joachim Höhn, Elisabeth Jünemann, Ursula Nothelle-Wildfeuer; jego uczniem jest nigeryjski profesor Obiora Ike wykładający nie tylko w Afryce, ale też na uniwersytecie frankfurckim, czy też Stephan Raabe, dyrektor Fundacji Konrada Adenauera w Polsce.

Ks. prof. Lothar Roos jest nie tylko wybitnym uczonym, ale też znaczącym działaczem społecznym. Od lat studentkich był zaangażowany w działalność stowarzyszeń o charakterze naukowym i społecznym. Szczególnym rysem jego osobowości jest z jednej strony dążenie do szerokiego upowszechnienia wiedzy będącej wynikiem jego studiów i badań naukowych, a z drugiej starania o jej praktyczną aplikację w szeroko rozumianym życiu społecznym.

Ten typ zaangażowania, zapoczątkowany w latach studentkich, kontynuował owocnie w czasie dwuletniej pracy duszpasterskiej, organizując zwłaszcza młodzież i głosząc referaty o tematyce społecznej również na szerszych forach, a także w działalności uniwersyteckiej.

Od 1984 roku jest ekspertem etycznym Katolickiego Stowarzyszenia Przedsiębiorców (Bund Katholischer Unternehmer – BKU), skupiającego zaangażowanych społecznie, znaczących przedsiębiorców niemieckich. Od 2002 roku jest przewodniczącym Joseph-Höffner-Gesellschaft, którego zadaniem jest rozwój katolickiej nauki społecznej w duchu Josepha Höffnera, przez pogłębianie jej za pomocą badań naukowych oraz upowszechnianie w kontekście aktualnych problemów i możliwości ich rozwiązywania. Jest inicjatorem i członkiem jury Nagrody Heinricha Pescha (Heinrich-Pesch-Preis), której celem jest wyróżnianie osiągnięć naukowych w duchu tego wybitnego filozofa społecznego. Jest także członkiem elitarnego grona rady naukowej działającego globalnie, prestiżowego Towarzystwa Naukowego Ordo Socialis, upowszechniającego chrześcijańską myśl społeczną.

Jednym z obszarów badawczych prof. Roosa w początkach aktywności naukowej była historia katolicyzmu

społecznego i politycznego. Badania te pozwoliły nie tylko dowieść znaczącego wkładu katolickiej nauki społecznej w rozwój społeczny, ale też przyczynić się do ujaśnienia współczesnej rzeczywistości społecznej. Nade wszystko Lothar Roos szeroko rozumiane życie społeczne mocno zakorzenia w tradycji, bazując przy tym na wartościach podstawowych. Takie rozumienie natury społeczeństwa rodzi postulat wprowadzania reform społecznych w sposób stopniowy i gruntownie przemyślany, co niejednokrotnie charakteryzuje niemiecką politykę wewnętrzną.

Olbrzymim wyzwaniem intelektualnym była dyskusja w zakresie wypracowania stanowiska wobec bardzo dynamicznej i silnie oddziałującej na myśl społeczną teologii wyzwolenia. Prof. Roos przyczynił się nie tylko do gruntownej naukowej analizy tego ważkiego niegdyś nurtu społecznego, co znalazło wyraz w wielotomowym opracowaniu, ale też, poprzez dialog z wiodącymi przedstawicielami teologii wyzwolenia, dążył do złagodzenia formułowanych przez nią rewolucyjnych postulatów bazujących na marksizmie.

Ważnym projektem naukowym prof. Roosa była analiza przemian wartości wyznawanych w społeczeństwie niemieckim. Wraz z wybitnym szwajcarskim socjologiem Gerhardem Schmidtchenem, politologiem Nikolausem Lobkowitzem i ewangelicznym teologiem pastoralnym Manfredem Seitzem, prowadził przez prawie dziesięć lat interdyscyplinarne badania, które miały na celu reprezentatywne zbadanie systemu wartości wyznawanego przez osoby w wieku pomiędzy 15. a 29. rokiem życia. To przedsięwzięcie, wpisujące się w wielką ogólnoniemiecką debatę dotyczącą przemian wartości (*Wertewandel*), było istotnym

punktem odniesienia w zakresie często fundamentalnych rozstrzygnięć polityczno-społecznych w Niemczech.

Prof. Roos, wobec gwałtownie zwiększających się zasobów wiedzy i informacji we współczesnym społeczeństwie, diagnozuje dysproporcję między wiedzą merytoryczną a wiedzą umożliwiającą orientację w możliwościach wykorzystania tych zasobów dla dobra człowieka. Na tej podstawie określa cele badawcze, wskazując na konieczność interdyscyplinarnej współpracy nauk społecznych, teologicznych i filozoficznych, by upowszechnić wiedzę umożliwiającą lepszą orientację społeczną, pomocną w znalezieniu drogi „od mniej do bardziej ludzkich warunków życiowych”. Podkreślając swoje chrześcijańskie korzenie, prof. Roos programowo unika wszelkie ideologiczne skrajności. Píše, że „empiryczne nauki społeczne, etyka filozoficzna i antropologia teologiczna muszą być tak wewnętrznie ze sobą powiązane, aby uniknąć zarówno integrizmu sekularystycznego (społeczeństwo bez Boga), jak też religijnego (sama wiara wystarczy). Eksponowany w nauczaniu społecznym Kościoła rozum człowieka w przypadku oderwania się od źródła swojego pochodzenia, od Stwórcy, popada w niebezpieczeństwo zaślepienia przez władzę i interesy. Stąd też, zdaniem prof. Roosa, rozum potrzebuje „oczyszczenia” przez wiarę chrześcijańską.

Wobec ujawniających się ostatnio tendencji do rozstrzygnięć politycznych uzasadnianych wyłącznie w sposób pozytywnoprawny, Lothar Roos wykazuje nieodzowność głębszych uzasadnień podstaw funkcjonowania demokratycznych państw konstytucyjnych i społeczeństwa obywatelskiego. Stwierdza, że „demokratyczne państwo konstytucyjne nie jest w stanie samo uzasadnić swoich

ostatecznych podstaw ani też ich administracyjnie zalecić, jest ono skazane na odpowiednią aktywność społeczeństwa obywatelskiego. Ta »kulturowa gleba«, z której czerpie ono ciągle na nowo swoją odżywcą moc, jest oczywiście sama ciągle zagrożona przez niebezpieczeństwo wyczerpania się. Ciągłe na nowo potrzeba substancji odżywczych dla drzewa konstytucji. Dokonuje się to poprzez odpowiednią etyczną i religijną socjalizację członków społeczeństwa, szczególnie nauczanie Kościoła i odpowiednie polityczne kształcenie w praktyce szkolnej. Stąd też stwierdza, że tzw. »cywilna religia« może być skuteczna, jeśli stoi za nią religijna siła chrześcijańskiej wiary. W tym sensie, neutralnemu religijnie demokratycznemu państwu konstytucyjnemu, nie naruszając jego neutralności, powinno bardzo zależeć na wspieraniu działań chrześcijańskich Kościołów,

na ile jest to możliwe, bez naruszania parytetu i wolności religijnej».

Wszelchstronne kompetencje ks. prof. Lothara Roosa w dziedzinie badania etycznego aspektu życia gospodarczego, politycznego i społecznego ujawniają się w licznych publikacjach. Jest on uczonym o olbrzymim dorobku naukowym, tłumaczonym na wiele języków. Ewidentne kompetencje merytoryczne łączy wszakże zawsze z wiernością wobec nauczania społecznego Kościoła. Z prac tych wyłania się przede wszystkim troska o człowieka funkcjonującego w różnych systemach życia społecznego, w wymiarze kulturowym, społecznym, gospodarczym i politycznym. Nic też dziwnego, że Lothar Roos jest nade wszystko wpływowym intelektualistą stymulującym kształt niemieckiego dyskursu społeczno-politycznego.

Prof. Roos jest także sprawdzonym przyjacielem Polski i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Podkreśla

wielokrotnie, że uczeni z KUL wraz profesorami niemieckimi już od ponad trzydziestu lat wyznaczają wzorce integracji europejskiej na płaszczyźnie naukowej, społecznej i politycznej. Wzywa też nieustannie do rozwijania współpracy naukowej z wypróbowanymi partnerami z KUL, wielokrotnie uczestnicząc w sesjach organizowanych na naszym Uniwersytecie.

Choćby tylko skrótowna analiza dorobku naukowego, działalności organizacyjnej i aktywności społecznej ks. prof. Lothara Roosa pozwala jednoznacznie stwierdzić, że zasłużył się on w sposób wybitny dla nauki, międzynarodowej współpracy naukowej, zwłaszcza polsko-niemieckiej, i na gruncie kościelnym. Wydział Nauk Społecznych, szczególnie Instytut Socjologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II wyraża radość i dumę, z powodu odznaczenia tak wybitnego Uczzonego najwyższym wyróżnieniem uniwersyteckim, godnością doktora *honoris causa*.

Profesor Eduard Gaugler

Poprzez nadanie tytułu *doktora honoris causa* KUL pragnie wyrazić szacunek i uznanie dla działalności prof. Eduarda Gauglera, który będąc osobą o niezwyklej wrażliwości społecznej rozwinął koncepcję humanizacji pracy, wprowadzając ją do nauk o organizacji i zarządzaniu. Profesor Gaugler wniósł znaczący wkład w budowanie świadomości znaczenia ludzkiego wymiaru pracy w ramach nauk o zarządzaniu.

(Z uchwały Senatu KUL z dnia 24 czerwca 2010 r.)

7 doktorat honoris causa KUL

Profesor Eduard Gaugler urodził się 23 czerwca 1928 roku w Stuttgartzie. Studiował w latach 1949-1954 na Uniwersytetach w Monachium, Wiedniu i Norymberdze. W 1954 r. obronił doktorat na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu w Monachium. Również na tym Uniwersytecie w 1966 r. habilitował się w zakresie nauk o zarządzaniu. W latach 1966-72 był profesorem ekonomii na Uniwersytecie w Regensburgu, gdzie pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa i Nauk o Gospodarce.

Profesor Gaugler łączył swoją działalność naukową i dydaktyczną z aktywnym, pełnym pasji udziałem w życiu publicznym. Jego bardzo szerokie zainteresowania nie tylko ekonomiczne, ale także organizacyjne przypadają na lata 1972-98, gdy oprócz niestrudzonej pracy naukowej pełnił szereg funkcji na Uniwersytecie w Mannheim oraz poza nim: Rektor Uniwersytetu w Mannheim (1973-76), Dziekan Wydziału Nauk o Zarządzaniu (1987-88), Prezes Stowarzyszenia nauczycieli akademickich do spraw zarządzania biznesem (1981-82), Przewodniczący Komisji Ekspertów do spraw dalszego kształcenia rządu landu Badenii – Wirtembergii (1984), Przewodniczący Rady Strukturalnej Katolickiego Uniwersytetu w Eichstatt – Ingolstadt (1988-89), Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicz-

nych Katolickiego Uniwersytetu Eichstatt – Ingolstadt (1989-91), Dyrektor Instytutu Badań nad Małymi i Średnimi Przedsiębiorstwami (1991-98), członek licznych gremiów gospodarczych i naukowych. Jest między innymi członkiem jury Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) do spraw przyznawania prestiżowej nagrody: „Badania nad godną pracą”.

Wydał ponad 100 publikacji (autor i wydawca monografii, dzieł zbiorowych, artykułów w czasopismach specjalistycznych). Jest współredaktorem słownika „Zarządzanie zasobami ludzkimi”. Przeprowadził setki wykładów dla praktyków w Niemczech i za granicą.

Obszar badań naukowych Profesora Gauglera dotyczy kilku rozwijanych równolegle pól: zarządzanie zasobami ludzkimi, organizacja i strategia rozwoju firm oraz humanizacja pracy. Profesor Gaugler pragnąc wykorzystać swoją wiedzę w praktyce i dla dobra społeczności katolickiej, był konsultantem w kwestiach społecznych i charytatywnych w Ministerstwie Badań i doradcą Episkopatu Niemieckiego, wszędzie znajdując uznanie jako wysokiej klasy specjalista, potrafiący w wyjątkowy sposób łączyć teorię z praktyką.

Humanizacja środowiska pracy

laudacja wygłoszona
przez prof. Adama Biele

Ekonomia i nauki o zarządzaniu a nauki społeczne

Prof. E. Gaugler należał do tych europejskich uczonych w krajach języka niemieckiego, którzy dokonali najpierw recepcji literatury światowej na temat humanizacji pracy, a następnie rozwinęli nurt humanizacji pracy, wnosząc do niego elementy analizy ekonomicznej, zwłaszcza o wskaźnikowe ujęcie skutków przedsięwzięć humanizacyjnych. Wskazał on na szeroki związek humanizacji przedsiębiorstw z prawami ekonomii.

Wychodząc z założeń wcześniejszych amerykańskich organizacji pracy, takich jak taylorizm (zwany *scientific management*), a następnie ruch typu *human relations*, Gaugler wskazał na istotny wkład *Tavistock Institute of Human Relations* do idei humanizacji środowiska pracy. Wkład ten, według Gauglera, polega na: zbudowaniu pomostu pomiędzy Taylorem a Mayo – gdzie aspekty techniczne, typowe dla taylorizmu, zostały połączone ze społecznymi. Na tak zarysowanym tle prof. E. Gaugler zaproponował istotne wzbogacenia samej koncepcji humanizacji środowiska pracy, w której zakres wchodziło nie tylko oddalenie rozmaitych zagrożeń od pracowników, lecz również ich samoaktualizacja oraz samourzeczywistnienie.

W związku z takim rozszerzeniem koncepcji humanizacji pracy, głębsza i szersza stała się wizja kształtowania warunków humanizacji pracy, gdyż obejmowała ona zarówno czynniki środowiska fizyczno-przyrodniczego, jak i czynniki organizacji pracy, styl zarządzania, rozwój osobowy pracowników, politykę personalną zakładu oraz uczestnictwo pracowników w kapitale dającego im pracę przedsiębiorstwa.

Największe zasługi prof. E. Gauglera dotyczą rozwoju humanizacji pracy, a zwłaszcza analizy zwanej strukturalizacją pola pracy. Strukturalizacja pola pracy jest postępowaniem organizacyjnym, w którego przebiegu treść pracy lub pole pracy (rodzaj oraz ilość tych prac w danym miejscu pracy) ulegają przekształceniu. Pole pracy określa możliwości zachowania się pracowników i stopień swobody, którym dysponuje osoba zajmująca określone stanowisko pracy. Rezultatem końcowym strukturalizacji pola pracy jest nowy podział pracy. Zintegrowane nauki o pracy zawierające ekonomikę pracy, ergonomię, socjologię i psychologię pracy – winny zmierzać do optymalizacji podziału pracy. Problemem jest jednak ustalenie, według jakiego kryterium optymalizacji należałoby podziału pracy dokonać. Dość zróżnicowanymi kryteriami optymalności posługują się sami ekonomiści. Prof. E. Gaugler mając świadomość tej rozbieżności, zaproponował opracowanie systemu wskaźników odpowiadających wielowymiarowej naturze problemów organizacji i zarządzania, które umożliwiłyby przeprowadzenie globalnej oceny przedsięwzięć mających

na celu strukturalizację pracy, w kierunku budowania środowiska pracy bardziej ludzkiego, gdzie pracownik byłby w większym stopniu podmiotem pracy.

Współpraca ekonomistów z psychologami i socjologami pod patronatem prof. E. Gauglera

Realizacja projektów badawczych z zakresu humanizacji pracy wymagała od prof. E. Gauglera odwagi w podjęciu interdyscyplinarnej współpracy z ergonomistami, psychologami i socjologami zajmującymi się zagadnieniami pracy oraz strukturami industrialnymi. Nowatorstwo takiej właśnie współpracy interdyscyplinarnej zostało podjęte i owocnie realizowane przez prof. E. Gauglera na Fakultecie *Betriebswissenschaftslehre* Uniwersytetu Mannheim, którego był rektorem. To właśnie na tym uniwersytecie została stworzona, znana nie tylko w krajach języka niemieckiego, lecz znacznie szerzej na świecie – interdyscyplinarna szkoła nauki o pracy. Szkoła ta, której nie tylko metodologicznym inspiratorem był prof. E. Gaugler, lecz również i merytorycznym liderem – wydała wiele znanych dzieł naukowych, jej uczestnicy współpracowali w licznych projektach teoretycznych i aplikacyjnych.

Przezwyciężenie przepaści między nauką i praktyką było zawsze bardzo ważnym aspektem dla prof. Gauglera. Setki wykładów i seminariów w kraju i za granicą podkreślają jego zaangażowanie na rzecz ekonomiki i organizacji przedsiębiorstwa jako nauki stosowanej. I tak w szczególności jego praca na Uniwersytecie w Mannheim stała się dla niego formą spotkań z praktyką, z czego wszyscy w Europie czerpiemy korzyści.

Jednym z przykładów syntetyzujących prace tej szkoły jest swego rodzaju dzieło reprezentatywne dla końca lat 80. *Handbook of German Business Management* (pod red. E. Grochla, E. Gauglera). Jest ono dobrą wizytówką interdyscyplinarnej współpracy ekonomistów, psychologów i socjologów.

Wart odnotowania jest również w tym dziele fakt szerokiego wykorzystania różnych działów psychologii przemysłowej do systematyzacji oraz analizy problemów związanych z przedsiębiorczością, organizacją i zarządzaniem.

Współpraca interdyscyplinarna w ramach *Arbeitswissenschaftslehre* zaowocowała nie tylko edycją znaczących dzieł dla nauki o pracy, lecz również większą świadomością ekonomistów, psychologów, socjologów oraz reprezentantów nauk o zarządzaniu, że przynależą oni do jednej metodologicznej rodziny

nauk społecznych. Dyscypliny te różnią się specyfiką swoich statusów metodologicznych, lecz mogą efektywnie współdziałać w rozwiązywaniu wspólnych problemów o charakterze węzłowym, do których należy m.in. praca ludzka.

Dobrym przykładem zainteresowania prof. Gauglera współpracą interdyscyplinarną, a zwłaszcza kooperacją z naukami społecznymi, są jego obszerne badania empiryczne nad integracją zagranicznych pracowników w zakładach pracy, reintegracją kobiet na rynku pracy po urlopie macierzyńskim i wychowawczym, oraz zależnością między edukacją pracownika i planowaniem poziomu zatrudnienia. Powstały również artykuły na temat oceniania personelu, kierowania pracownikami, rozwoju pracowników i humanizacji pracy. Szczególnym zainteresowaniem Profesora zawsze cieszyło się społeczno-polityczne środowisko pracy w kontekście materialnego i niematerialnego udziału pracowników w firmie.

Współpraca z nauką polską

Prof. E. Gaugler nawiązywał owocną współpracę również z nauką polską i polskimi ośrodkami naukowymi w dziedzinie nauk ekonomicznych, nauk o zarządzaniu oraz nauk o pracy. Na szczególne podkreślenie zasługuje zauważanie osiągnięć polskiej nauki w obszarze nauki o pracy. Przykładem może być wskazanie na zasługi Wojciecha Jastrzębowskiego (1857) jako prekursora ergonomii czyli nauki o pracy w ujęciu czterech wymiarów: 1. praca jako dobra robota (wymiar prakseologiczny, rzemieślniczy); 2. praca jako zabawa (wymiar estetyczny); 3. praca jako myślenie (wymiar intelektualny); oraz 4. praca jako poświęcenie (wymiar moralny). Uwagi na temat ergonomii W. Jastrzębowskiego można znaleźć właśnie w opracowaniu pt. *Ergonomics* autorstwa

W. Rohmerte, w *Handbook of German Business Management* pod współredakcją E. Gauglera.

W zakresie nauk o zarządzaniu oraz nauk o pracy E. Gaugler współpracował z polskimi ośrodkami naukowymi, m.in. z Warszawy i Lublina. Jeśli chodzi o ośrodek lubelski, współpracował zarówno z osobami z UMCS (prof. Zbigniew Szloch – ekonomista) jak i z KUL. Jego przyjazd naukowy na KUL w 1980 r. zaowocował m.in. polskim wydaniem artykułu na temat humanitaryzmu pracy oraz współczesnych kierunków reformowania zakładów pracy w duchu bardziej zgodnym z zasadami humanizacji pracy (Gaugler, Kolb, 1981). Artykuł ten okazał się wkrótce bardzo wyraźnie współbrzmieć z zasadami katolickiej nauki społecznej głoszonymi przez Ojca św. Jana Pawła II w encyklice *Laborem exercens*, zgodnie z którymi praca ma być dla człowieka, a nie człowiekiem dla pracy. Wizyta prof. E. Gauglera w KUL zaowocowała uaktywnieniem środowiska psychologów do współpracy z ekonomistami zajmującymi się zarządzaniem oraz organizacją pracy. Przypadła ona akurat na okres intensywnych przemian mentalności, które zaowocowały powstaniem „Solidarności”, co przyczyniło się do tego, że psychologowie włączyli się szerszym frontem w prace eksperckie oraz edukacyjne dla NSZZ „Solidarność”.

W czasie trwania jego rektoratu (1973-1976) miało miejsce stworzenie pierwszego interdyscyplinarnego kierunku studiów dla doradców zawodowych (łączyących ekonomię, nauki społeczne i prawo) we współpracy z Niemieckim Służbami Zatrudnienia (Federalna Agencja Pracy). Oczywiście bardzo szybko to aktywnie promowane przez prof. Gauglera przedsięwzięcie, zyskało międzynarodowe uznanie,

o czym świadczy również ścisła współpraca między uczelnią w Mannheim a ośrodkami naukowymi w Polsce, głównie w Częstochowie (AJD) oraz Krakowie (UJ), istniejąca od 1985 r.

Wkład prof. E. Gauglera do katolickiej nauki społecznej

Wybitna osobowość Eduarda Gauglera na polu zarządzania zasobami ludzkimi odznacza się przez wybitny dorobek naukowy w postaci blisko 50 książek i niezależnych publikacji, ponad 25 redakcji, ponad 200 artykułów w pracach zbiorowych i około 200 esejów, 80 artykułów wstępnych w czasopiśmie *PERSONAL* oraz około 100 innych publikacji na różne tematy. Zawsze zajmował przy tym jasne stanowisko: praca naukowa z dziedziny ekonomii powinna być pomocna w rozwiązywaniu problemów gospodarczych i społecznych, a pracownik naukowy potrzebuje stabilnego i wyraźnego ukierunkowania dla swoich wartości, które będzie punktem wyjścia do zadawania pytań i szukania na nie odpowiedzi. Dla prof. Gauglera jest nim katolicka etyka społeczna.

Prace naukowe prof. E. Gauglera dotyczące humanizacji pracy wniosły również swój wkład do katolickiej nauki społecznej. Świadczy o tym powoływanie się na te prace zarówno niemieckich, jak i polskich autorów.

W moim przekonaniu rozwinięcie koncepcji strukturalizacji pola pracy oraz jego interpretacja częściowo autonomicznych grup pracowniczych, stanowi ekonomiczną konkretyzację zasady podmiotowości pracy ludzkiej, której poświęcona jest encyklika Jana Pawła II *Laborem exercens*. Pogwałceniem tej zasady są różne przejawy alienacji zarówno samej pracy, jak i struktur industrialnych, w których funkcjonuje pracownik. Sugerowane przez prof. Gauglera propozycje strukturalizacji pola pracy oraz pracownicze grupy częściowo autonomiczne stanowią właśnie środki ekonomiczne oraz menedżerskie, dzięki którym można przeciwdziałać istniejącym przejawom alienacji w strukturach organizacyjnych i zarządczych środowiska pracy. Koncepcja humanizacji pracy E. Gauglera pozwala również zapobiegać pogwałceniu zasady podmiotowości w strukturach industrialnych typu produkcyjnego oraz konsumpcyjnego, gdzie człowiek winien być podmiotem tych struktur.

Bardzo skuteczną propozycją ekonomiczną i organizacyjną zapobiegania zjawisku alienacji pracy, czyli pogwałcenia zasady podmiotowości, jest uczestnictwo pracowników w kapitale

przedsiębiorstwa jako czynnika produkcji. Chodzi o powiązanie czynnika produkcji, jakim jest praca, z udziałem pracownika w kapitale przedsiębiorstwa, w którym jest on zatrudniony. Dzięki takiemu powiązaniu czynników produkcji wzrasta motywacja pracy pracowników oraz ich odpowiedzialność za przedsiębiorstwo i kapitał. Powiązanie to zapobiega również bezrobociu pracowników, którzy są współwłaścicielami kapitału akcyjnego zakładu pracy. Idea ta znalazła urzeczywistnienie w spółkach typu akcjonariatu pracowniczego lub w częściowych akcjonariatach pracowniczych. Tego rodzaju przekształcenia własnościowe powstały również i w Polsce w okresie zmian ustrojowych. Niektóre podmioty gospodarcze przygotowujące się do prywatyzacji w Polsce (m.in. w branży energetycznej lub górniczej) aktualnie biorą pod uwagę możliwość przekształceń na spółkę częściowo pracowniczą. Jest to bardzo skuteczna konkretyzacja katolickiej nauki społecznej, gdyż zapobiegająca rozproszению kapitału a równocześnie zapobiegająca bezrobociu.

Podsumowując chcę podkreślić, że koncepcja humanizacji pracy prof. Gauglera dotyka fundamentalnych kwestii dla cywilizacji europejskiej, która oparta jest na benedyktyńskiej zasadzie *ora et labora*. Stanowi ona o chrześcijańskiej tożsamości kultury pracy w Europie. Nasz polski poeta romantyczny Cyprian Kamil Norwid mówił o pracy, że *jest po to, by się zmartwychwstało*.

Dzięki zaś uczynom tej miary, co prof. E. Gaugler, mamy nowe koncepcje humanizacji pracy, które zapładniają nie tylko współpracę interdyscyplinarną

w naukach społecznych, lecz rozwijają również myśl społeczną w kierunku takiej strukturalizacji pola pracy, która jest w stanie stworzyć nowe przestrzenie społeczne i polityczne dla pracy ludzkiej – wolne od zjawisk pozbawiających człowieka jego godności.

Motto życiowe Eduarda Gauglera jest głęboko zakorzenione w zachodniej myśli chrześcijańskiej, a wyraża się ono w siedmiu słowach: „Życ w sposób etyczny oznacza odnieść sukces!” Należy je rozumieć jako wezwanie do nieustannych przemysleń na temat osób działających w dziedzinie gospodarki i polityki. Tym sposobem nowoczesny termin „wytrwałość” otrzymuje interpretację wywodzącą się z etyki chrześcijańskiej.

Chrześcijańskie korzenie Eduarda Gauglera nie przyczyniły się nigdy do powstania barier, ani do roszczeń co do przyjęcia jego stanowiska. W swojej mądrości życiowej twórczości naukowej i wiarygodności jako uczony i człowiek, prof. Gaugler mógł i może przybliżać myśl przewodnią katolickiej nauki społecznej również ludziom, którzy mają inne ukierunkowania.

Ze względu na osiągnięcia naukowe prof. E. Gauglera w dziedzinie współpracy ekonomistów z psychologami i socjologami, zwłaszcza na polu humanizacji pracy oraz stworzenie interdyscyplinarnej nauki o pracy; jego wkład do ekonomicznej i społecznej konkretyzacji zasad katolickiej nauki społecznej oraz współbrzmienie jego działalności naukowej i społecznej z misją Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II – uważam, że nadanie mu tytułu doktora *honoris causa* przez *Alma Mater Lublinensis* – jest w pełni uzasadnione.

9 grudnia tytuł doktora honoris causa KUL przyjął Kardynał Angelo Scola, patriarcha Wenecji. Specjalna uchwała Senatu, nadająca to wyróżnienie, podkreśla w uzasadnieniu: „Poprzez nadanie tego tytułu Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II pragnie wyrazić szacunek i uznanie dla działalności JE Księdza Kardynała, który w swym intelektualnym dorobku i kapłańskiej posłudze umiejętnie zespala wielką tradycję Kościoła z otwarciem na te formy zaangażowania pastoralnego, w których konieczne jest podjęcie nowych wyzwań w języku zrozumiałym dla współczesnego odbiorcy. Kardynał Angelo Scola jako wielki chrześcijanin-humanista, usiłuje zrozumieć mechanizmy rządzące światem, a dostrzegając grożące mu niebezpieczeństwa, w duchu prawdziwego dialogu ukazuje drogi wyjścia, a zwłaszcza tę jedyną, którą jest Jezus Chrystus”.

Angelo Scola urodził się 7 listopada 1941 r. w lombardzkiej Malgrate. Ukończył liceum klasyczne Alessandra Manzoniiego w Lecco, a następnie podjął studia na Uniwersytecie Katolickim Sacro Cuore w Mediolanie, uwieńczony doktoratem z filozofii chrześcijańskiej na podstawie rozprawy *Il problema della filosofia cristiana nella polemica intorno agli anni trenta* (1967). W tym czasie Angelo Scola zaangażował się w działania ruchu „Comunione e Liberazione”. W latach 1965-1967 był prezydentem mediolańskiej FUCI (*Federazione Universitaria Cattolica Italiana*). Ukończywszy seminarium duchowne w Saronno i Venegono 18 lipca 1970 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Studia teologiczne kontynuował we Fryburgu Szwajcarskim, gdzie uzyskał stopień doktora teologii na podstawie rozprawy *La fondazione teologica della legge naturale nello „Scriptum super Sententiis” di San Tommaso d'Aquino*.

Po odbyciu dalszych studiów w Monachium i Paryżu w roku 1979 rozpoczął pracę dydaktyczną na Uniwersytecie Fryburskim, najpierw jako asystent w Katedrze Filozofii Politycznej, a następnie jako profesor teologii moralnej na Wydziale Teologii.

Kardynał Angelo Scola doktorem honorowym KUL

W 1982 r. podjął pracę na Uniwersytecie Laterańskim w Rzymie, gdzie wykładał między innymi chrystologię współczesną na tamtejszym Wydziale Teologii. W latach 1986-1991 był konsultorem w Kongregacji Doktryny Wiary.

20 lipca 1991 r. Jan Paweł II mianował ks. prof. Angela Scolę biskupem diecezji Grosseto. Jako biskup przyczynił się do rozwoju katechizacji i duszpasterstwa młodzieży w swojej diecezji, okazywał wielką troskę o powołania kapłańskie, na nowo otworzył seminarium duchowne. W 1994 r. został mianowany członkiem watykańskiej Kongregacji ds. Duchowieństwa. W lipcu 1995 r. otrzymał nominację na rektora Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego i jednocześnie na prezydenta Papieskiego Instytutu Studiów nad Małżeństwem i Rodziną, w związku z czym 14 września przestał być biskupem Grosseto i przeniósł się do Rzymu. Od tego czasu był też *visiting professor* w Instytucie Studiów nad Małżeństwem i Rodziną na katolickim University of America w Waszyngtonie.

5 stycznia 2002 r. został mianowany patriarchą Wenecji, na miejsce kard. Marco Cé, który przeszedł na emeryturę. W tym samym roku, 29 czerwca, otrzymał z rąk Papieża paliusz metropolity, natomiast trzy miesiące później, 28 września, została ogłoszona jego nominacja kardynalska. Jego kościołem kardynalskim jest rzymska bazylika Świętych Dwunastu Apostołów.

Jako rektor Uniwersytetu Laterańskiego, a następnie patriarcha Wenecji, kard. Angelo Scola pełni liczne, bardzo ważne i odpowiedzialne funkcje zarówno w dykasteriach watykańskich, jak i w Episkopacie Włoch.

Zawołaniem biskupim kard. Scoli jest pełne zaufania i uległości wobec wyroków Bożej Opatrzności zdanie: *Sufficit gratia tua* – „Wystarczy Twoja łaska”.

**Laudację wygłosił
metropolita lubelski, Wielki
Kancierz KUL abp Józef
Życiński.**

Chrześcijaństwo w fascynującej epoce przemian

„Prawda sama w sobie jest wydarzeniem miłości”. Boży Logos w tajemnicy Wcielenia objawia Boga, który jest Miłością. Równocześnie jednak ukazuje nam paradoksy dramatu odkupienia, w którym dopełniają się wzajemnie kenoza Krzyża i radość Zmartwychwstania. W perspektywie tej, niczym w posłudze Jana Pawła II, przez naszą refleksję i świadectwo życiowych wyborów, a także przez cierpienie, włączamy się w „osobliwą symfonię życia”, szczególnie wyraziście widoczną w nauczaniu encykliki „Redemptor hominis”. Dopiero wtedy, po uwzględnieniu chrystologicznego wymiaru ludzkiej egzystencji, można rozwijać antropologię

odpowiadającą godności gatunku ludzkiego. Z odkrywaniem na nowo zadziwieniem możemy wówczas powtarzać za „Gaudium et spes”: „Tajemnica człowieka wyjaśnia się naprawdę w tajemnicy Słowa wcielonego”.

W doświadczeniu solidarności Boga z człowiekiem odnajduje Patriarcha Wenecji fundament swej antropologii, niosąc istotne odpowiedzi na pytania epoki dotkniętej przez dyktaturę relatywizmu i nihilizm postmoderny, w którym szczytowe osiągnięcia intelektualne *animal rationale* usiłuje się łączyć z *pen-siero debile*. W jego nauczaniu, refleksja uwzględniająca status więźniów aksjologicznej pustki staje się przesłaniem nadziei, w której Boża Miłość ujawnia swą subtelną obecność w sercu ludzkich dramatów.

Odysėja intelektualna

Urodzony w 1941 r. w archidiecezji mediolańskiej dzisiejszy laureat honorowego doktoratu otrzymał na Uniwersytecie Katolickim Sacro Cuore trzy lata przed święceniami kapłańskimi swój pierwszy doktorat z filozofii. Doktorat drugi, z teologii, uzyskał

we Fryburgu szwajcarskim. Z fryburskiego okresu wyniósł on również szczególnie szacunek dla dorobku Hansa Ulricha von Balthasara, którego w wywiadzie dla Radia Watykańskiego uznał za „największego z intelektualistów katolickich obdarzonego przez Boga nadzwyczajną inteligencją i pokorą”. Świadectwem rozległości zainteresowań i kompetencji intelektualnych naszego Laureata pozostaje imponujący krąg autorów, których dorobek bywa przez niego uwzględniany i rozwijany.

Reprezentują oni różne dyscypliny i różnorodne tradycje intelektualne. Są wśród nich m.in. autorzy tak odlegli, jak Henri de Lubac i Leszek Kołakowski, Hans Urs von Balthasar i Jürgen Habermas, Robert Spaeman i Gianni Vattimo, John Rawls i Ernst-Wolfgang Böckenförde, Paul Ricoeur i Hans-Georg Gadamer, Charles Taylor, Philip Jenkins i jako klasyk współczesnej filozofii rozczarowań i pustki: Friedrich Nietzsche.

Ukazując pozytywną rolę chrześcijaństwa we współczesnej kulturze, Kard. Scola przeciwstawia się nietzscheańskiej tezie o wierze religijnej, która prowadzi do samobójstwa rozumu. Jego argumentacja nie stanowi bynajmniej samotniczej apologii chrześcijaństwa, jako że André Glucksmann – jeden z najbardziej niezależnych intelektualnie uczestników rewolucji 1968 – przyznał w 40

lat po rewolucji, iż współczesny etap odrzucenia kulturowego dziedzictwa przeszłości można by uznać za wyrafinowaną postać „eutanzji rozumu”. Tym, którzy naśladują autora „Poza dobrem i złem” oskarżając chrześcijaństwo o poníženie, samo-wyszydzenie i samo-okaleczenie człowieczeństwa, przeciwstawia Kardynał Scola – Mariusza Wiktoryna, rzymskiego neoplatonika, który swym nawróceniem wpłynął na konwersję Augustyna z Hippony. Po odnalezieniu Chrystusa pod wieczór życia, Wiktoryn mógł napisać z całą odpowiedzialnością za słowo: „gdy spotkałem Chrystusa, odkryłem, że jestem człowiekiem”.

To odkrycie pełni dostępnej dla człowieka egzystencji dokonuje się dzięki temu, iż egzystencja chrześcijańska stanowi formę istnienia w Chrystusie niosącej nam doświadczenie istnienia w łasce. W tej perspektywie, łączącej działanie łaski z logiką Wcielenia, naturalny wydaje się dokonany wybór treści biskupiego zawołania, jakie w 1991 r. przyjął nasz Laureat podejmując posługę bpa Grosseto. Jego dewiza biskupia wyrażająca istotę nowego etapu życia brzmi: „Wystarczy Twoja łaska”. Równocześnie na swego konsekratora wybrał on kardynała Bernarda Gantina, ciemnoskórego hierarchę z Beninu. Decyzja ta stanowiła równocześnie symbol uniwersalizmu Kościoła, w którego rozwoju Afryka odgrywała tak istotną rolę.

Wyakcentowanie roli Chrystusa w życiu osoby ludzkiej bynajmniej nie wprowadza w antropologię kard. Scoli rysów triumfalizmu. Istotą swej ziemskiej misji Chrystus objawia bowiem ludzkości

przez kenozę. Prawda o Bogu i kondycji ludzkiej nie może zostać sprowadzona do poziomu sofologii; jej ważnym wyrazem pozostaje kenotyczne оголошение krzyża. Kenozą Boga nie jest jednak bynajmniej przejawem Jego słabości, jak to sugerują sympatycy *pensiero debole*; jest wyrazem działania Boga, który objawia się wolnemu człowiekowi jako Bóg będący Miłością. Aby pojąć milczenie Boga, które za Nietzschem bywa określane mianem śmierci Boga, nie wolno ignorować Zmartwychwstania; w jego perspektywie nawet nieobecność Boga jest formą Jego obecności.

Nostalgiczne poszukiwanie transcendencji wyraża tęsknotę za świętością, w której Bóg stanowi nieunikniony składnik ludzkiego życia. Młodzieży zgromadzonej w Rimini w sierpniu 2010 r. Kardynał powtarza, iż nasze doświadczenie kruchości, cierpienia i zła jest nieuchronnie związane z prawdą o zbawieniu i odkupieniu. Pragnienie Boga to najbardziej wzniosłe z ludzkich doświadczeń. Kościół żyjący prawdą o Wcieleniu i Eucharystii stanowi podstawę naszego chrześcijańskiego optymizmu. Uwzględniając specyfikę jego misji w tym samym przesłaniu w Rimini, Kardynał apeluje do prasy katolickiej i wzywa nominatim redakcje „Avvenire” i „Famiglia Christiana”, aby nie potęgowały napięć w sporach politycznych, lecz czuły się współodpowiedzialne za tworzenie klimatu jedności, tak ważnego dla świadectwa kultury chrześcijańskiej.

Żywy Kościół dialogu

Znamiennym rysem intelektualnego dorobku i kapłańskiej posługi kard. Scoli jest jego umiejętność zespalania wielkiej tradycji Kościoła z otwarciem na te formy zaangażowania pastoralnego, w których konieczne jest podjęcie nowych wyzwań współczesności w języku zrozumiałym dla współczesnego odbiorcy. Nową postać kulturowej wieży Babel stanowi natomiast to, iż pluralistyczna społeczność Europy, którą jednocił ongiś język łaciński, zatracą zdolność wzajemnej komunikacji, nie znajdując pojętej najszerzej wspólnoty języka. W społeczności dzielonej przez głębokie różnice kulturowe, Kardynał potrafi dostosowywać język swego przekazu do poziomu odbiorców reprezentujących odległe środowiska. W jego wykładzie „Antropologii teologicznej” adresowanym do kręgów akademickich uderza precyzyjny język podporządkowany logice wynikania i ścisłym zasadom hermeneutyki. Zgoła odmienny styl dyskursu zawiera książka *La vita buona*. Stanowi ona symptomatyczny znak otwarcia na współczesne wyzwania kulturowe. Jej zawartość określa sześć wywiadów udzielonych dla „Corriere della Sera”. Dotyczą one laicyzacji, bioetyki i biopolityki, relacji między chrześcijaństwem i islamem oraz relacji Kościół-państwo. Oceniając współczesną epokę w bożonarodzeniowym wywiadzie z 2009 r., nasz Laureat stwierdził: „Uważam, że żyjemy w fascynującym czasie przemian i odkryć”.

Dostrzeganie fascynującego wymiaru codzienności idzie w parze z odkrywaniem obecności obrazu Boga w drugim człowieku. Stanowi to podstawę antropologii dramatycznej, w której Chrystus nadaje ostateczny sens dramatom naszych życiowych wyborów. Jak to pisze w swej monografii poświęconej von Balthasarowi, dzięki zbawczej śmierci Chrystusa, nawet nasza śmierć staje się przejściem do domu Ojca, w którym czekają otwarte drzwi. Tę wizję chrześcijaństwa niosącego sens i nadzieję ukazuje Kardynał konsekwentnie w specjalistycznych opracowaniach z zakresu teologii i filozofii oraz w wykładach dla młodych uczestników spotkania w Rimini, w pracach w Kurii Rzymskiej i w ekologicznych debatach, jakie podejmują „Dialoghi di San Giorgio”, w prowadzonym przed laty redagowaniu „Communio” i w przesłaniu generalnego relatora Synodu Biskupów w 2005 r.

Wielokierunkowość działań wyrażającą nadzwyczajne bogactwo osobowości odnajdujemy zarówno w sprawowaniu funkcji rektora Uniwersytetu Laterańskiego, jak i w nadzwyczaj trwałych więzach przyjaźni, jak choćby tamta

Antropologiczne podstawy nadziei

Rozwijając refleksje nad miejscem osoby ludzkiej w nurcie głębokich przemian kulturowych, kard. Scola zwraca uwagę na współczesne zagrożenia ze strony nihilizmu i relatywizmu. Tragicznym prorokiem tego pierwszego nurtu jest Friedrich Nietzsche. Jego negacja ofiary krzyża miała eliminować nieskończony wymiar ludzkiego życia wyrażany w otwarciu na Boga; prowadzi ona stopniowo do oswojenia skończoności wprowadzając destrukcję i aksjologiczną pustkę jako horyzont egzystencji człowieka. Na miejscu wcześniejszych dumnych deklaracji o *animal rationale* i *homo sapiens* pojawia się w strofach „The Hollow Men” T. S. Eliota gorzka ocena wydrążonych pustych istot ludzkich: „my wydrążeni ludzie, my chochołowi ludzie, razem się kołyszemy, głowy wypełnia nam słoma. Kształty bez formy, cienie bez barwy”. W perspektywie tej można albo uznać dążenie ku Bogu za przejaw iluzji, albo też – ulegając iluzjom – samemu ogłosić się Bogiem, by odrzucić zasady ładu moralnego, które byłyby niezależne od woli człowieka. Wybór któregośkolwiek z alternatywnych rozwiązań prowadzi nieuchronnie w świat pozorów w Eliotowym „królestwie ni światła, ni cienia”.

Nihilizm niesie jako swe naturalne następstwo poczucie lęku. Kruchota świata i brak transcendentnego zakorzenienia wartości prowadzi w naturalny sposób do obaw, że również i sam nihilizm stanowi formę iluzji, której nie należy traktować jako prawdy o świecie. W perspektywie tej łatwo praktykować zachowania, które Patriarcha określa mianem psychologii kruka. Pewien typ kruka wyraża behawioralnie swą radość pozytywną reakcją na widok padliny i trupów. Wyrazem jego stadnej solidarności staje się zbiorowe krakanie, w którym nie ma miejsca na poczucie dostojności ludzkiej śmierci. Postawy takie mają swe odpowiedniki w ludzkiej kulturze. Nie powinno to jednak prowadzić do pesymizmu, jeśli uświadomimy sobie kulturotwórczą rolę chrześcijaństwa. Wielokrotnie okazywało ono istotny wpływ na odrodzenie cywilizacji, które zdawały się tracić swą moc „odnawiania oblicza ziemi”.

Mimo kulturowych zawirowań, na zgłiszczach wielkiego Rzymu znalazło się miejsce dla kultury hellenistycznej zespalać dziedzictwo Aleksandrii, Jerozolimy i Aten. Dlatego też w dyskusjach o przyszłym rozwoju kultury europejskiej trzeba uwolnić się od sentymentów muzealnika, który chciałby ochronić nienaruszone piękno skamielin z epoki, jaka definitywnie odeszła. Należy

młodzieńcza więź z Luigim Giussani. Wyrazem otwartości i duchowego bogactwa są również europejskie debaty dotyczące roli wartości duchowych w kształtowaniu przyszłości naszego kontynentu. Przesłanie wygłoszone do uczestników takiej debaty w Krakowie w sierpniu bieżącego roku ukazuje ważny program troski o dziedzictwo duchowe Europy w sytuacjach, gdy pragmatyzm i skuteczność działania bywa cenniejsza niż duchowość. W treściach krakowskiego przesłania Patriarchy pobrzmiewają echa nauczania św. Pawła z ateńskiego Areopagu.

Troska o obecność Kościoła na areopagach współczesności idzie w parze u dzisiejszego Laureata z poczuciem wielkiego zakorzenienia w tradycji czasów apostołskich, której symbol stanowi postać św. Marka – patrona Wenecji, diecezji erygowanej w 774 r. i stanowiącej od 1451 r. patriarchat. Osiem lat temu, 5 I 2002 r., nasz laureat został mianowany 47. z kolei patriarchą Wenecji. W XX wieku posługę tę pełnili przed nim także późniejsi papieże Pius X, Jan XXIII, Jan Paweł I. To zespolenie z wielką tradycją obecności Kościoła w sercu współczesnych przemian kulturowych uzewnętrznia się wyraziście w nauczaniu pasterskim i dorobku akademickim obecnego Patriarchy Wenecji.

W komplementarnym dialogu tradycji i współczesności ważną rolę w nauczaniu kard. Scoli odgrywa rodzina. Jego wykłady prowadzone w Instytucie Badań nad Małżeństwem i Rodziną przy Uniwersytecie Laterańskim stanowiły wyraz refleksji nad różnymi aspektami ludzkiej miłości od *erosa* po *agape*. Przywołując list apostołski Jana Pawła II „Mulieris dignitatem” podejmuje kwestię godności kobiet i rozwija papieskie

nauczanie dotyczące „geniuszu” kobiecości; równocześnie zaś podkreśla prawdę, że istota ewangelicznej miłości wyraża się w „byciu dla innych”, przez które stajemy się darem dla bliźnich.

Uwzględniając wizję miłości rodzinnej inspirującą treści trynitarnych encyklik Jana Pawła II, Patriarcha Wenecji kładzie nacisk na to, iż antropocentryczne posłannictwo Kościoła, wyrażane w sposób szczególny w trosce o rodzinę realizuje się chrystocentrycznie, tzn. dzięki ukierunkowaniu ku Chrystusowi. Podkreśla również, że koncepcja ta znajduje twórcze rozwinięcie w encyklikach Benedykta XVI „*Deus Caritas est*” oraz „*Caritas in veritate*”. Personalistyczny wymiar tej miłości charakteryzuje odwołując się do filozoficznych rozważań kard. Wojtyły zawartych w pracy „Osoba i czyn”. Nauczanie o integralnym spełnieniu poprzez miłość uważa za szczególnie owoc poprzedniego pontyfikatu, pisząc że w niezwykłym magisterium Papieża Polaka „Kościół otrzymał dar tak bogatego nauczania. Stanowi ono kamień milowy w liczącym dwa tysiące lat Magisterium Kościoła. Jest to dar, który płynął nie tylko z refleksyjnej przenikliwości umysłu, lecz nade wszystko z fascynującego świadectwa życia.

Troska o świętość rodziny stanowi konkretne zadanie wynikające z teoretycznych opracowań na temat współdziałania natury i łaski. Świadomość obecności łaski na horyzoncie nowych wyzwań kulturowych pozwala zachować ewangeliczny optymizm także w obliczu oznak laicyzacji narastającej we współczesnej Europie. Pozwala również ujmować ludzką egzystencję w perspektywie zdominowanej przez poczucie sensu niosące nadzieję.

natomiast rozwijać przekonanie o twórczej roli Ewangelii Chrystusa w doświadczeniu nowych wyzwań oraz przywoływać inspirowane doktryną o Trójcy Świętej centralne pojęcia dotyczące osoby i jej godności, równości i braterstwa.

Religia jest niezbędna w przestrzeni publicznej, aby proces interakcji różnicowanych kultur nie prowadził do nowej wieży Babel, lecz pozwalał wydobywać te uniwersalne wartości, których rolę konsekwentnie ukazywał w swym życiu i nauczaniu Jezus Chrystus. Nie prowadzi to do triumfalistycznej wizji chrześcijaństwa dominującego w każdych warunkach kulturowych, gdyż istotną cechą zbawczej misji Chrystusa stanowi kenoza, wyrażająca uniżenie posunięte do ostatnich granic. Równocześnie jednak kenoza nie stanowi ostatniego akordu w chrześcijańskiej koncepcji antropologii. Chrystus uniżony w dramacie krzyża jest również Chrystusem Zmartwychwstałym – stąd też pełnym obrazem Boga w człowieku (*imago Dei*) jest dopiero wizja, w której Ukrzyżowanie znajduje konsekwencje w Zmartwychwstaniu i Wniebowstąpieniu. Dopiero one ukazują perspektywę potrzebną dla zrozumienia prawdy o ludzkiej godności. Uwzględnienie tej perspektywy pozwala uniknąć uproszczeń Nietzschego dotyczących chrześcijańskiego sensu krzyża, cierpienia, ofiary. Na poziomie codziennych wyborów chrześcijaństwo bynajmniej nie akcentuje roli ofiary jako ofiary. Usiłuje ono natomiast tłumaczyć niekwestionowalny fakt ludzkiego cierpienia wprowadzając hierarchię wartości ukazaną przez Zmartwychwstanie Chrystusa.

W kontekście sygnalizowanych zagadnień patriarcha Wenecji podejmuje pytanie o głęboki sens prawdy o ludzkiej śmierci. Jego refleksje dotyczące godności umierania wyraźnie kontrastują ze stanowiskiem Theodora Adorno, który utrzymywał, że w społeczeństwie rozwiniętych technologii biologiczna

śmierć stanowi jedynie formę zdychania, odartego z wszelkiej wzniosłości i piękna. Przeciwstawiając się tej interpretacji, kard. Scola twierdzi, iż – niezależnie od grozy towarzyszącej fizjologii umierania – śmierć stanowi formę spotkania z Innym. Na przekór Heideggerowi, istoty człowieka nie wyraża bytowanie ku śmierci – *Sein zum Tode* – lecz bytowanie ku ostatecznemu spotkaniu z Innym. W spotkaniu tym ludzki byt transcenduje skończoność biologicznych uwarunkowań, otwierając się na perspektywę, którą Chrystus określił w słowach „Nie bójcie się tych, którzy duszy zabić nie mogą” (Mt 10, 28).

Jako empiryczną konkretyzację tej postawy przytacza zapiski opata trapiistów zamordowanych w Algierii w 1996 r. Trzy lata przed śmiercią pisał on w swym testamentcie: „Oto będę mógł, jeśli Bóg da, spojrzeć w oczy Ojca i kontemplować razem z Nim obraz Jego islamskich dzieci opromienionych chwałą Chrystusa, owocami Jego męki, obdarzonych darem Ducha”. W ukazwanej perspektywie istotę ludzkiej egzystencji wyznacza relacja miłości. W swej zależności od Boga, człowiek jest kochany nieodwołalnie i kocha nieodwołalnie poza granicę biologicznej śmierci.

Dramat i nadzieja

Mimo częstego powtarzania słów o śmierci Boga, religijne i etyczne inspiracje chrześcijaństwa są ewidentnie obecne we współczesnych kontrowersjach kulturowych. Nawet fenomen „nowego ateizmu” świadczy, iż Bóg powrócił, mimo iż deklarowano Jego śmierć. Odkrycie bliskości Boga pozwala patrzeć na świat nowymi oczami; wtedy sam proces laicyzacji nabiera nowego sensu. Mimo iż atmosferę postmoderny usiłuje się przedstawiać w kategoriach definitywnego rozstania z prawdą, co Gianni Vattimo zamknął w słowach „addio alla verità”, kard. Scola podkreśla, iż kulturowy powrót Boga otwiera nas na tajemnice Słowa, które staje się

Ciałem także w realiach postmoderny, ukazując ludzkości niepojęte tajemnice Bożej łaski.

Na krakowskiej konferencji poświęconej integracji europejskiej podejmując kwestię szybkich przemian kulturowych nasz laureat pytał 11 września 2010 r.: Kto przewidział ewolucję Europy opisywaną przez Philipa Jenkinsa? Kto uwzględniał możliwość tak silnej obecności środowisk muzułmańskich w sercu współczesnej Hiszpanii czy Italii? Nawet w kategoriach czysto racjonalnych prognoz nie sposób było przewidzieć niektórych zjawisk znamienych dla współczesnej kultury. Ten sam mechanizm sprawia, że równie bezpodstawne okazują się prognozy, w których przewidywano, iż współczesność będzie stanowić epokę pozbawioną bezwzględnie wszelkich odniesień religijnych. Kulturowa obecność Boga ukryta w aktualności wielkich pytań ukazuje – niczym echo prawdy o Wcieleniu – nowe formy solidarności Boga ze swym ludem. Egzystencja człowieka naznaczona piętnem dramatu ma swe najgłębsze korzenie w teodramatyce. Nie można z ludzkiego życia wykluczyć miłości, natomiast Bóg, Który Jest – jest Miłością. Miłość, znajdująca swą teologiczną podstawę w Trójcy Świętej, nie może zniknąć z kulturowego dziedzictwa trzeciego tysiąclecia. Bóg chrześcijaństwa nie jest samotną monadą, lecz wspólnotą miłujących się osób. Życie ludzkie pozbawione wymiaru miłości stanowiłoby okaleczoną formę egzystencji. *Ens et amor convertuntur* – kochać to prawdziwie żyć.

Równocześnie jednak miłość, nadzieja i radość, których tak bardzo potrzebuje cywilizacja oscylująca między pustką a rozpaczą, swą duchową siłę czerpią z jakościowo nowej formy życia w Chrystusie, stanowiącej odbłask wieczności w naszym pielgrzymowaniu do domu Ojca. Na przekór pesymistycznym deklaracjom postmoderny możemy we wspólnocie Kościoła, jako w miejscu żywym i ożywiającym, doświadczać – przynajmniej w załączkowej formie – nowego i wiecznego życia. Mimo kandydacyjnych deklaracji postmoderny orzekających śmierć Boga, śmierć człowieka, śmierć sensu i aksjologiczną pustkę, w refleksji Patriarchy Wenecji odnajdujemy niosące nadzieję stwierdzenie: Kościół żyje! Niezależnie od kulturowych kryzysów współczesności głoszona przez niego prawda o Wcieleniu stanowi fundament naszej wspólnej nadziei. Prawda okazuje się więc nie tylko obliczem miłości, lecz również ewangelicznej nadziei.

Abp prof. Józef Życiński

Konferencja w Brnie

W dniach 8-11 lutego 2011 r. uczestniczyłam w międzynarodowej konferencji „Universal Learning Design” w Brnie, do uczestnictwa w której zostałam wytypowana do reprezentowania niesłyszących studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Reprezentantami naszego uniwersytetu byli poza mną dr Ewa Domagała-Zyśk – adiunkt katedry pedagogiki specjalnej oraz nauczyciel wspomagający w Centrum Edukacji Osób Niesłyszących i Słabo Słyszących w lektoratach języka angielskiego, mgr Sylwia Bogusz – z Biura Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych KUL, Monika Szymanek – niesłysząca studentka prawa i pedagogiki oraz Paweł Kasprzak – niesłyszący student ekonomii.

8 lutego 2011 r. zaplanowano wyjazd do Brna. Podróż do Czech odbyliśmy pociągiem, po drodze rozmawialiśmy na temat konferencji oraz prezentacji przygotowanej przez nas plakatu: „Hearing – Impaired Students at the John Paul II Catholic University of Lublin in Poland”, który składał się z czterech głównych tematów: 1) uczenie się języka angielskiego przez niesłyszących studentów (ta część zawierała moje wyniki ankiet przeprowadzonych na potrzeby pracy licencjackiej), 2) działalność Centrum Edukacji Niesłyszących i Słabo Słyszących KUL (CENNIS), 3) działalność Koła Naukowego Studentów Niesłyszących „Surdus Loquens”, 4) osiągnięcia naszych niesłyszących studentów. Naszym celem było przedstawienie naszego uniwersytetu, jako miejsca które jest szansą rozwoju i realizacji ambicji dla niesłyszących studentów. Dowodem na to jest mój kierunek studiów – filologia angielska. KUL jest jedyną uczelnią w Polsce, która umożliwiła mi studiowanie filologii angielskiej oraz zaoferowała pomoc i wsparcie w tym zakresie. Dlatego uważam, że KUL jest najlepiej przystosowaną uczelnią w Polsce do potrzeb osób niepełnosprawnych, bo zawdzięczać mu spełnienie marzeń o studiowaniu angiastyki i realizowanie mojej pasji.

W środę 9 lutego 2011 r., po zarejestrowaniu się, udaliśmy się do sali konferencyjnej, gdzie nastąpiło otwarcie i przemówienia ważnych osobistości, jak:

Jana Svatona – wicerektora Uniwersytetu Masaryka, Zdenka Skromacha – wiceprezydenta Senatu Parlamentu Republiki Czeskiej, Jiri Nantla – Generalnego Dyrektora Wyższej Edukacji Ministerstwa Wydziału Edukacji Republiki Czeskiej, Młodzieży i Sportu Republiki Czeskiej, Vaclava

Krasa – prezesa Czeskiej Narodowej Rady Niepełnosprawnych oraz Petra Penaz – Szefa Centrum wspierającego studentów ze specjalnymi potrzebami Uniwersytetu Masaryka, głównego organizatora konferencji.

Na uwagę zasługuje fakt, że konferencja była świetnie przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zaskoczyło mnie to, że przemówienia były wyświetlane po angielsku i po czesku na dużych telebimach. Mało tego, byli również tłumacze czeskiego języka migowego oraz międzynarodowego języka migowego (International Sign Language – ISL).

Następnie słuchaliśmy przemówienia Profesora Arnfinna M. Vonen’a z Uniwersytetu w Oslo z Działu Edukacji Studentów ze Specjalnymi Potrzebami na temat „The language situation of Deaf and hard-of-hearing students in higher education”. Wykład profesora zawierał ogólny opis osób głuchych i słabo słyszących oraz sposoby ich komunikowania się. Profesor Arnfinn M. Vonen często porównywał sposób nabywania języka przez osoby niesłyszące do osób słyszących. Mówił, że w Norwegii oprócz języka narodowego ludzie słyszący, w zależności od regionu, który zamieszkują, uczą się dialektów. To samo

się dzieje w przypadku osób niesłyszących, które ze względu na ograniczoną możliwość nabycia języka mówionego, posługują się językiem migowym. Następnie Professor Arnfinn M. Vonen opowiadał o sposobach wsparcia, jakie niesłyszący otrzymują na Uniwersytecie w Oslo.

Po skończeniu jego prezentacji było miejsce na zadawanie pytań. I tu zdarzyła się zabawna sytuacja, ponieważ oczekiwałam pytania na ekranie. Na ekranie został wyświetlony napis: „woman with the glasses” i odruchowo się odwróciłam, żeby przyrzeć się tej osobie. Kobieta w okularach okazała się dr Ewa Domagała-Zyśk, która zapytała o definicję osoby głuchej i słabo słyszającej, którą posługują się naukowcy w Norwegii oraz o to, czy niesłyszący student z zagranicy otrzymałby te same prawa i wsparcie, co niesłyszący obywatel Norwegii. Norweski profesor wyjaśnił, że w ich kraju większe znaczenie niż biologiczny ubytek słuchu ma sposób komunikowania się: osoba niesłysząca (Deaf) to taka, która tylko miga, natomiast osoba słabosłysząca (Hard-of-Hearing) to taka, która komunikuje się werbalnie.

Profesor również wspominał, że w Norwegii jest tylko 5-6 szkół dla niesłyszących. Taka mała ilość szkół była dla nas zaskoczeniem, jednak zrozumieliśmy, że jest to liczba wystarczająca, ponieważ Norwegia liczy tylko około 5 mln obywateli.

Następnie uczestniczyliśmy w wykładzie przygotowanym przez dr Ewę Domagałę-Zyśk, która zaprezentowała referat na temat: „Linguistic Competence of the Persons with Severe Hearing Impairment in English as a Foreign Language”. Referat dotyczył nauki języków obcych, a szczególnie języka angielskiego. Podczas referatu w tle wyświetlała się prezentacja, w której pojawiały się różnorodne zdjęcia z udziałem studentów i przykłady naszych prac pisemnych po angielsku.

Po prezentacjach był czas na obiad, w trakcie którego mieliśmy okazję bliżej poznać wspomnianego wyżej Profesora Vonen'a oraz porozmawiać „żywym” językiem angielskim.

Potem poszliśmy na jeszcze jeden wykład na temat e-learningu, zaprezentowany przez Tomas'a Sklenaka z Uniwersytetu Masaryka, który używał czeskiego języka migowego, tłumaczonego z kolei na angielski. Wykład był też wyświetlany na ekranie.

Po tym wykładzie postanowiliśmy trochę odpocząć i udaliśmy się na lodowisko, gokarty oraz zwiedzanie Brna.

Następny dzień konferencji był również ciekawy jak pierwszy. Referatem oczekiwanym przeze mnie był wykład związany z tematem mojej pracy magisterskiej, czyli z napisami dla niesłyszących, przygotowany przez Panią Verę Strnadovą: „TV Subtitles as a Tool for Enhancing Language Skills for Deaf Persons”. Referat był bardzo ciekawy, ale jeszcze ciekawsza była osobista rozmowa z autorką. Początkowo w naszej komunikacji pośredniczyło wielu tłumaczy, tj. ja mówiłam w języku angielskim, co było tłumaczone przez osobę, która znała język angielski i czeski. To było z kolei przekazywane do następnego słyszącego tłumacza, który znał czeski język migowy. Jego zadaniem było przekazywanie mojej wiadomości do autorki wykładu w czeskim języku migowym. Później ze względu na to, że język czeski jest bardzo podobny do języka polskiego, każdy mówił w swoim ojczystym języku i jakoś się rozumiałymy. Dowiedziałam się wielu ciekawych rzeczy. Jedną sprawą było to, że niesłyszący w Czechach, gdy mają do wyboru czeskie lub słowackie napisy, wybierają słowackie, ponieważ są lepiej przygotowane. Podobnie jak w Polsce, zdarzają się sytuacje, że napisy są upraszczane i skracane. Tu byliśmy zgodni, że napisy te nie powinny być upraszczane, ale przygotowywane wyjątkowo starannie i dokładnie.

Dodatkową korzyścią dla mnie było nawiązanie kontaktu z osobą z Holandii, która była odpowiedzialna na konferencji za tłumaczenie na język angielski, a zawodowo zajmuje się napisami dla niesłyszących, która zadeklarowała mi swoją pomoc w zakresie pracy dyplomowej.

Wyjazd na konferencję dostarczył mi wielu wrażeń oraz pogłębił moją wiedzę na temat tego kraju. Przekonałam się, że Czechy są państwem, które wspiera osoby niepełnosprawne. Dowodem na to jest duża liczba niewidomych z psami-przewodnikami na czeskich ulicach. Wyjazd ten pozwolił mi się przekonać, że osoba niesłysząca i migająca może przedstawiać wyniki swoich badań na konferencjach. Przekonałam mnie, że to co kiedyś mi się wydawało niemożliwe, staje się możliwe. Rozmowy z uczestnikami konferencji w języku angielskim utwierdziły mnie w przekonaniu, że mimo wielokrotnych wątpliwości, czy kiedykolwiek będę w stanie biegle rozumieć i odczytywać mowę w języku angielskim, w końcu pojawiło się dla mnie światło nadziei. Studiowanie tego kierunku ma sens, gdyż na tej konferencji pod tym względem zaskoczyłam samą siebie.

Magdalena Rosowicz,
studentka filologii angielskiej

Wartości – interesy – struktury społeczne. Uwarunkowania ludzkiej kreatywności i partycypacji w życiu publicznym, red. J. Szymczyk, Wyd. Norbertinum, Lublin 2010, ss. 254

W naturę pracy socjologa wpisany jest opis fenomenów świata społecznego, ale i próba ich rozumienia i eksplikacji. Z tej racji korzysta on z różnych „perspektyw badawczych”, aby odkrywać bogactwo życia społecznego. Jedną z nich jest podejście aksjologiczne. W to ujęcie wpisuje się prezentowana praca zbiorowa: *Wartości – interesy – struktury społeczne. Uwarunkowania ludzkiej kreatywności i partycypacji w życiu publicznym*, której redaktorem jest ks. prof. Jan Szymczyk, kierownik Katedry Socjologii Makrostruktur i Ruchów Społecznych KUL. Przedmiotem jego naukowej refleksji jest problematyka z zakresu socjologii: wartości, ruchów społecznych, władzy, mass mediów, historii myśli społecznej, sportu i turystyki. Wyrazem tych zainteresowań naukowych są m.in. takie publikacje, jak: *Patrząc na ten świat* (1991); *Odkrywanie wartości. Z problematyki socjologiczno-aksjologicznej* (2004); *Pomiędzy marzeniami a faktami. Szkice socjologiczne* (2005); *W świecie ludzkich kreacji. Stanistawa Ossowskiego koncepcja rzeczywistości społecznej* (2005); czy też współredagowane przezeń prace: *Wiedza – władza* (2009); *Wiedza – między słowem a obrazem* (2010).

Omawiana publikacja stanowi pierwszy tom serii wydawniczej: *Studia nad wartościami. Perspektywa socjologii makrostruktur i ruchów społecznych*, która – w zamyśle jej redaktora – ma prezentować naukowy dorobek pracowników Katedry Socjologii Makrostruktur i Ruchów Społecznych, jej współpracowników, jak i fragmenty najlepszych prac magisterskich czy doktorskich, napisanych pod kierunkiem ks. prof. Jana Szymczyka. Recenzowana książka składa się z czterech części. Autorzy pierwszej części rozważają znaczenie zbiorowych aktorów życia publicznego: ruchów społecznych. Edward Balawajder w artykule: *Wokół teleologii ruchu społecznego. Przykład chrześcijańskiej demokracji* – stawia pytania o osobliwość omawianego nurtu ideowego. Zwraca uwagę na aksjologiczne fundamenty funkcjonowania chadecji, rozumienie przez jej zwolenników demokracji, inspiracje dostarczane rozmaitym projektom chrześcijańskich demokratów ze strony społecznego nauczania Kościoła, możliwości

Regulatory aktywności społecznej

analizowanej idei w odniesieniu do dokonania radykalnej zmiany społecznej.

Przedmiotem refleksji drugiego tekstu, autorstwa Jana Szymczyka, jest: *Specyfika nowych ruchów społecznych*. Lubelski socjolog zawiera w nim kompleksową charakterystykę nowych ruchów społecznych (NRS): ich genezy, definicji, przymiotów, teleologii, znaczenia. Opracowanie to wyróżnia zwrócenie uwagi na wielość kwestii badawczych dotyczących NRS oraz na różnorodność modeli ich eksploracji. Autor proponuje m.in. spojrzeć na omawiane zjawisko przez pryzmat koncepcji SORS (struktury organizacyjnej ruchu społecznego); proveniencji i składu uczestników ruchów; form i repertuarów działań protestacyjnych; koncepcji Alaina Touraine'a, teorii procesu politycznego; skuteczności działania ruchu. Badacz nie zapomina również o podejściu aksjologicznym. Mocne osadzenie omawianych w tekście kwestii w literaturze przedmiotu, liczne egzemplifikacje, oraz sam zastosowany w artykule język analizy – pozwala skonstatować, iż porządkuje i systematyzuje on wiedzę i stan badań na temat socjologii ruchów społecznych.

W drugiej części znajdują się teksty autorów przedstawiające różne wymiary zaangażowania społecznego. W artykule Janiny M. Zabielskiej: *Praca jako wartość*, mamy do czynienia z: zestawieniem elementów katolickiej nauki społecznej z wynikami badań CBOS i OBOP oraz rezultatami jej własnych badań. W grę wchodzi tu porównanie waloru pracy w świadomości różnych grup społecznych: pracujących i bezrobotnych; kobiet i mężczyzn; osób młodych i starszych. Charakter analizy porównawczej przybiera również artykuł Marka Pabicha: *Elementy kultury politycznej w świadomości częstochowskiej młodzieży ponadgimnazjalnej*. Autora interesują tu m.in. następujące kwestie: Jakie są powody zainteresowania polityką – bądź jego braku – wśród młodych; skąd badani czerpią wiedzę na społeczno-polityczne tematy; jakie zasady, zdaniem młodzieży ponadgimnazjalnej, są najbardziej istotne dla demokracji; jak postrzegają oni podstawowe obowiązki obywatelskie wobec państwa i społeczności lokalnej; jaki system wartości deklaruje badana młodzież. Badacz na kanwie zebranego materiału empirycznego kreśli ciekawy obraz młodego pokolenia.

Wizerunek ten dopełnia analiza zawarta w kolejnym artykule, autorstwa Justyny Jung: *Przejawy aktywności*

społecznej lubelskich studentów. Przez pryzmat wartości ukazuje ona m.in. elementy uczestnictwa młodzieży akademickiej w organizacjach i stowarzyszeniach; znaczenie – w opinii badanych – dobrowolnej i nieodpłatnej pracy; rozumienie przezeń obywatelskich powinności. Aktywność społeczna młodzieży jest także przedmiotem refleksji w ujęciu Agnieszki Brzeskiej, w jej tekście: *Funkcje wolontariatu w Stowarzyszeniu Centrum Młodzieży „Arka” w Radomiu*. Prezentuje ona tu jedną z najbardziej prężnych organizacji pozarządowych w Polsce, a jednocześnie zapoznaje czytelnika ze zjawiskiem – współczesnego profesjonalnego wolontariatu młodzieżowego. Tę część omawianej „zbiorówki” zamyka artykuł Joanny Kubińskiej: *Socjologiczno-aksjologiczny wymiar aktywności sportowej na przykładzie fitness*, w którym autorka przybliża ciekawe spojrzenie na koncepcję i kondycję sportu i kultury fizycznej w wydaniu akademickim.

Kolejna część publikacji koncentruje się na kontekstach mediatyzacji życia społeczno-politycznego. Rozpoczyna ją tekst, którego autorem jest Sebastian Gralec: *Media a sfera polityki w kontekście kampanii wyborczych 2005 r. Na podstawie analizy dzienników i tygodników prasowych*. Podejmuje on interesującą próbę diagnozy stanu polskiej publicystyki, dostrzegając związki między tzw. linią pisma a jego właścicielem, czy między orientacją ideową dziennikarza a treścią jego artykułów. Zwraca także uwagę – na przykładzie wybranych kategorii aksjologicznych – na dokonującą się instrumentalizację wartości w czasie kampanii wyborczych. W podobnej konwencji utrzymany jest artykuł Moniki Dobrogowskiej: *Formy instrumentalizacji religii w reklamie*. Narastające zjawisko sekularyzacji skłania autorkę do postawienia pytań dotyczących znaczenia symboli religijnych użytych w reklamie, sposobów manipulacji motywami religijnymi, czy tzw. problemu prowokacji z wykorzystaniem treści religijnych. Rozdział podsumowuje refleksja Justyny Góźdz: *Elementy manipulacji językowej w mass mediach*. Znaleźć tu można podstawowe definicje, podziały, pojęcia dotyczące form, metod i konsekwencji „zabiegów” propagandowo-manipulacyjnych. W artykule dokonana jest eksplikacja m.in. takich zjawisk, jak: manipulacja „tytułami i leadami”, rola słów „wytrychów”, funkcje nowomowy, przejawy demagogii czy implikatury.

W ostatniej części recenzowanej publikacji analizowane są społeczne fenomeny, które łączą w sobie przeszłość z przyszłością. Monika Bobrek w artykule: *Elementy systemu wartości działaczy podziemnej „Solidarność”*, przedstawia naczelne kategorie aksjologiczne uczestników największego ruchu społecznego w dziejach Polski, działających w konspiracji oraz stawia – w kontekście jego etosu – pytania o owoce polskiej „rewolucji moralnej” z lat 80. XX w. Z kolei tekst Anny Trojszczak: *Miasta w PRL. Założenia i rezultaty* zaprasza czytelnika do refleksji nad dziedzictwem i skutkami „ideologicznej koncepcji” dotyczącej rzeczywistości polskiego miasta w latach 1945-1989, ukazując jej główne strategie i aplikowane rozwiązania, które również mają wpływ na internalizację pewnych wartości oraz percepcję i waloryzację przestrzeni miejskiej.

Omawianą książkę wyróżnia nie tylko walor zaprezentowanej refleksji socjologicznej w ujęciu pracowników Katedry, różnorodność problematyki podejmowanej w poszczególnych artykułach, ale i udane „zmagania” młodych adeptów socjologii z wymogami pisarstwa naukowego. Na uwagę zasługuje to, że każdy z tekstów poprzedzony jest zbiorem słów-kluczy, umożliwiając czytelnikowi szybką orientację w jego treści. W zasadzie wszystkie teksty wpisują się w realizację myśli przewodniej publikacji, nacechowanej przez jej redaktora, iż w życiu publicznym, w strukturach społecznych mamy do czynienia z dwoma regulatorami postaw i zachowań: wartościami i interesami. Aplikowanie takiego podejścia badawczego pozwala socjologowi na ujmowanie m.in. różnych społecznych więzi, integracji, ale także dystansów, antagonizmów i hierarchii.

Monika Mazur

Profesor Janusz Andrzej Drob (1952-2011)

**„Nie wiem, w jakim szedł strony,
Lecz gdym się znalazł u celu,
Dostrzegłem światłem olśniony
Głębie tajemnic wielu”.**

Św. Jan od Krzyża, „Wszedłem w nieznanne”

Z Januszem zetknąłem się po raz pierwszy podczas studiów historycznych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, w drugiej połowie lat 80. XX w. Byłem wówczas uczestnikiem seminarium magisterskiego prowadzonego przez profesora Wiesława Müllera. Wśród najbliższych współpracowników Profesora znajdował się dr Janusz Drob. Z tamtych lat pamiętam jego błyskotliwe i zwięzłe wypowiedzi, komentarze, wskazówki, wielką łatwość w przechodzeniu od analizy do ujęć syntetycznych. Janusz zawsze znajdował czas na rozmowę i dyskusję. On to lubił, cenił intelektualny dialog, konstruktywny spór. Później staliśmy się kolegami z pracy, współpracującymi w różnych przedsięwzięciach naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych.

Kim był człowiek, który zaskarbił sobie życzliwość i szacunek tak wielu ludzi? Jak wyglądała jego życiowa i akademicka droga?

* * *

Janusz Drob urodził się 12 lutego 1952 r., w Cycowie. W początkach lat 70. XX wieku związał swoje losy z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. W 1977 r. ukończył studia magisterskie w zakresie historii, a następnie (1979) rozpoczął pracę jako

asystent w Katedrze Historii XVI-XVIII wieku na Wydziale Nauk Humanistycznych KUL. W roku 1985 obronił rozprawę doktorską. Następne dwa lata spędził w Rzymie. Dzięki stypendium naukowemu w *Scuola Storica Italo-Polacca*, a następnie Fundacji Lanckorońskich (1990) prowadził kwerendę dotyczącą instytucji poczty oraz obiegu informacji w nowożytnej Europie. Znakomita praca poświęcona temu zagadnieniu („Obieg informacji w Europie w połowie XVII wieku w świetle drukowanych i rękopiśmiennych gazet w zbiorach watykańskich”, Lublin 1993) stała się podstawą przewodu habilitacyjnego. W 1994 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego, a następnie stanowisko profesora nadzwyczajnego. W 2002 r. został kierownikiem Katedry Historii XVI-XVIII wieku, a od 2005 r. pełnił również funkcję kuratora Katedry Dydaktyki i Historii Szkolnictwa. Prowadził wykłady, seminaria magisterskie i doktorskie. Wyjeżdżał na badania i kwerendy do Belgii, Francji, Italii. Włączył się także do współpracy naukowej z Hiszpanią, zwłaszcza z Uniwersytetem La Rioja, biorąc udział w konferencjach z historii porównawczej organizowanych w Logroño i Lublinie.

Profesor Drob jest autorem wielu znaczących prac naukowych. Jego badania dotyczyły szeroko rozumianej problematyki religijnej, kulturowej, politycznej, obiegu informacji. Interesowały go kategorie czasu i przestrzeni, a w konsekwencji zagadnienie relacji człowieka z Bogiem. Wśród jego publikacji, obok wspomnianej już rozprawy habilitacyjnej, na szczególną uwagę zasługuje interesujące studium pt. „Trzy zegary. Obraz czasu i przestrzeni w polskich kazaniach barokowych” (Lublin, TN KUL, 1998). Wydane zostały również opracowane przez niego podręczniki szkolne z zakresu historii nowożytnej dla gimnazjum oraz liceum, które zyskały aprobatę Ministerstwa Edukacji Narodowej. Cechą charakterystyczną jego piśmarstwa historycznego była wybitna kultura słowa, operowanie piękną, bogatą polszczyzną, za którą stała szeroka eru-

dycja i pogłębiona refleksja na przeszłością i kondycją człowieka.

Profesor Drob należał do Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Towarzystwa Naukowego KUL oraz Oddziału Lubelskiego PAN. Wchodził także w skład Zarządu Instytutu Geografii Historycznej Kościoła w Polsce przy KUL.

Działalność naukową i dydaktyczną łączył z pracą o charakterze administracyjnym. Obdarzony zaufaniem środowiska uniwersyteckiego, pełnił funkcje Kierownika Sekcji Historii (1995–1999) oraz Dziekana Wydziału Nauk Humanistycznych (1999–2008). W ostatnich latach był również Rektorem Wyższej Szkoły Biznesu im. biskupa Jana Chrapka w Radomiu. Dał się wówczas poznać jako wyrozumiały przełożony podchodzący z tą samą osobistą kulturą, życzliwością i łagodnością do współpracowników, podwładnych oraz młodzieży studenckiej.

* * *

Od czasów studenckich chętnie angażował się w działalność opozycyjną na rzecz wolności Polski.

Utrzymywał bliskie kontakty ze środowiskiem skupionym wokół, wydawanego w Lublinie, pisma młodych katolików „Spotkania”, jednego z pierwszych czasopism ukazujących się poza zasięgiem cenzury. W 1980 r. współuczestniczył w organizowaniu na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim struktur organizacyjnych NSZZ „Solidarność”. W roku następnym został redaktorem działu historycznego czasopisma „Miesiące”, wydawanego przy Zarządzie Regionu NSZZ „Solidarność” w Lublinie. Za swoją działalność *pro publico bono* został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz odznaką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP „Zasłużony Działacz Kultury”. Pośmiertnie Prezydent Rzeczypospolitej przyznał mu Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

* * *

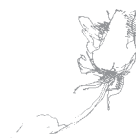
Wielką wartością dla Janusza stanowiły rodzina i domowe zacisze. W 1982 r. zawarł związek małżeński z Moniką, na świat przyszły córki Weronika i Karolina. Szukając słowa, którym mógłbym opisać ich prywatne życie, znajduję przede wszystkim to jedno: harmonia. Ich gościnny dom był zawsze otwarty dla przyjaciół, znajomych, współpracowników, studentów. Tu również, niczym u świętego Franciszka, znajdowały schronienie i troskliwą opiekę porzucone przez właścicieli psy i koty.

* * *

3 lutego 2011 r., tuż przed kolejną rocznicą urodzin, i w pełni sił twórczych, Janusz zakończył jakże owocne ziemskie pielgrzymowanie. Z naszej perspektywy było to wydarzenie nagłe, niespodziewane, trudne do zaakceptowania. Wszak miał wiele planów i my... mieliśmy wiele planów związanych z jego obecnością pośród nas.

On jednak odszedł do „Domu Ojca”. Cicho, spokojnie, tak jak żył. Pozostawił po sobie przesłanie o potrzebie rzetelnej pracy intelektualnej, o konieczności życzliwego, ale krytycznego podchodzenia do rzeczywistości, a przede wszystkim o szacunku dla wszystkich ludzi. W naszej pamięci pozostanie jako człowiek szlachetny i łagodny, pełen optymizmu i zawsze służący cenną radą.

Cezary Taracha

Sport na KUL w I semestrze roku akademickiego 2010/2011

Od października 2010 r. w Studium WF i Sportu KUL prowadzone są treningi w ramach 32 sekcji sportowych tj.: aerobik sportowy, brydż, badminton, biegi przełajowe, ergometr wioślarski, futsal, judo, karate, kolarstwo górskie, koszykówka, lekkoatletyka, narciarstwo, piłka nożna, piłka ręczna, pływanie, piłka siatkowa i plażowa, szachy, snowboard, taniec nowoczesny, taniec towarzyski, taekwondo, tenis stołowy, tenis ziemny, trójbój siłowy, wspinaczka sportowa, żeglarsstwo i wioślarstwo.

Równolegle z rozpoczęciem semestru zimowego rozpoczęły się rywalizacje sportowe w ramach Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego (runda jesienna) oraz Akademickich Mistrzostw Polski.

Pierwszą sekcją, która w bieżącym roku akademickim wywalczyła medale na zawodach ogólnopolskich była sekcja taekwondo olimpijskiego prowadzona przez mgr. Wojciecha Kowalskiego. Na odbywających się w dniach 20-21 listopada 2010 r. w Olsztynie – *Mistrzostwach Polski Akademickiego Związku Sportowego w Taekwondo Olimpijskim*, sekcja wywalczyła aż 5 medali. Na podium stanęli:

Mariola Małyszek (ekonomia) – II miejsce w kat. wag. pow. 73 kg

Przemysław Cieśla (europeistyka) – II miejsce w kat. wag. do 74 kg

Ilona Gumińska (nauki o rodzinie) – III miejsce w kat. wagowej do 53 kg

Agata Gołębiowska (filozofia przyrody ożywionej) – III miejsce w kat. wag. do 57 kg

Kamila Łukomska (filozofia teoretyczna) – III miejsce w kat. wag. do 73 kg

Pierwszą sekcją, która startowała w Akademickich Mistrzostwach Polski była drużyna futsalu kobiet. Zawody odbyły się w dniach 28-30 stycznia 2011 r. w Warszawie. Pierwsze punkty do klasyfikacji generalnej dla naszej Uczelni zostały zdobyte. Pozostałe sekcje, zgodnie z przyjętym terminarzem AMWL i AMP w tym momencie są albo w trakcie rozgrywek, albo czekają na ich rozpoczęcie; w większości przypadków konkretne wyniki będą znane dopiero na zakończenie rozgrywek tj. pod koniec II semestru 2011 r.

Oprócz sekcji sportowych działających w ramach AZS KUL, nasi studenci odnoszą sukcesy w innych rozgrywkach sportowych.

Miłym zaskoczeniem okazał się złoty medal studentki **Darii Gwiazdowskiej** (prawo), która była bezkonkurencyjna w kat. juniorek w *Mistrzostwach Polski w Biegu po Schodach*, jakie odbyły się 28 listopada 2010 r. w Katowicach.

Oprócz tego, warto zaznaczyć, że studentki zrzeszone w nowopowstałej formacji tanecznej tańca towarzyskiego oraz nowoczesnego także zdobywają medale, startując w licznych konkursach.

Oto niektóre sukcesy:

Aneta Zdybel (ekonomia):

II miejsce w Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego, Lublin (20-21 XI 2010 r.)

III miejsce w XI Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego „MAGIC DANCE 2010”, kat. pow. 15 „E”, Lublin (27-28 XI 2010 r.)

I miejsce w XXXVII Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego o Puchar

Profesora Mariana Wiczystego, Kraków (15 I 2011 r.)

Katarzyna Piekarska (zarządzanie):

I miejsce w tańcach standardowych w XI Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego „MAGIC DANCE 2010”, kat. pow. 15 „E”, Lublin (27-28 XI 2010 r.)

I miejsce w tańcach standardowych na Mistrzostwach Okręgu Lubelskiego (20 XI 2010 r.)

Agnieszka Baran (dziennikarstwo i komunikacja społeczna):

I miejsce w tańcu standardowym i III miejsce w tańcu latynoamerykańskim na Opolskiej Gali Tańca, Opole Lubelskie (25 IX 2010 r.)

I miejsce w tańcu latynoamerykańskim i II miejsce w tańcu standardowym w II Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego ISKRA, Międzyrzecz Podlaski (9 X 2010 r.)

II miejsce w I Ogólnopolskim Turnieju Towarzyskim GAMA, Łańcut (10 X 2010 r.)

I miejsce w tańcach latynoamerykańskich na Mistrzostwach Okręgu Lubelskiego, Lublin (20 XI 2010 r.)

Po raz pierwszy w bieżącym roku akademickim zorganizowane zostały Igrzyska Studentów lat pierwszych. Rozpoczęły się one eliminacjami lokalnymi. Każde środowisko AZS wyłoniło najlepszych zawodników z poszczególnych dyscyplin, którzy potem reprezentowali dane województwo na rozgrywkach centralnych w Warszawie. Bardzo dobrze spisali się studentki naszej uczelni, które zdobyły dwa medale w biegach przełajowych (10-12 XII 2010 r.):

Karolina Korzeniowska (MISH, I rok) – II miejsce i srebrny medal

Paulina Klimkowska (kulturoznawstwo, I rok) – III miejsce i brązowy medal

Opiekunami studentów w Warszawie z ramienia SWFiS KUL byli mgr Stanisław Lis i mgr Wiesław Dziecioł.

Od 1 października 2010 r. dzięki Rektorowi ks. prof. Stanisławowi Wilkowi oraz Prorektorowi ds. dydaktyki i wychowania – prof. Józefowi Fertowi, po raz pierwszy w historii KUL, powołana została II liga państwowa w tenisie stołowym kobiet. Powstała ona przy SWFiS w połączeniu z Uczniowsko-

Parafialnym Klubem Sportowym „Arka” w Rykach. Sekcja nosi nazwę AZS KUL Lublin-Arka Ryki. Jej inicjatorami byli: mgr Stanisław Lis, mgr Wiesław Dziecioł oraz Prezes KU AZS KUL Lublin – ks. prof. Jerzy Gocko i ks. mgr Tadeusz Lament – Prezes UPKS Arka w Rykach. W rozegranych siedmiu spotkaniach, drużyna odniosła komplet zwycięstw i po I rundzie rozgrywek prowadzi w tabeli II ligi i ma szansę wejść do I ligi państwowej kobiet w tenisie stołowym.

Semestr I to oprócz imprez wpisanych do kalendarza akademickich rozgrywek, także cykl różnego rodzaju turniejów sportowych. Kierownictwo Studium WF i Sportu oraz nauczyciele podjęli wiele inicjatyw mających na celu umożliwienie wszystkim sympatykom sportu, głównie tym, którzy nie znaleźli się w szeregach sekcji, włączenia się do sportowej rywalizacji.

Zorganizowano następujące turnieje:

VI Spartakiada Studentów lat I-szych (11 XII 2010 r.)

Tegoroczna spartakiada dostarczyła wielu wrażeń. Największą popularnością, jak co roku, cieszyła się piłka nożna. Zawody wygrała drużyna KOPACZY, przed ekipą DEMOTYWATORÓW i IZOLATOREM. Indywidualnie wyróżnieni zostali: najlepszy zawodnik – Szymon Prześniak (administracja, II rok); najlepszy strzelec – Grzegorz Wróblewski (socjologia, II rok); najlepszy bramkarz – Karol Kornet (filologia angielska I rok II st.); najlepszy obcokrajowiec – Petro Dokhtych (pedagogika, II rok); najlepszy „technik” – Szymon Prześniak (administracja, II rok).

Przeprowadzono także zawody w ergometrze wioślarskim kobiet i mężczyzn. Wśród kobiet triumfowała Paulina Serwatka (praca socjalna, I rok) z wynikiem 1:10,90 na dystansie 300 m; wśród mężczyzn najlepszy okazał się Łukasz Bujek (socjologia, I rok), który czasem 0:56,00 pokonał swoich rywali na dystansie 300 m. Za przeprowadzenie turniejów w ramach piłki nożnej oraz ergometru wioślarskiego odpowiedzialni byli: mgr Jerzy Dumbal, mgr Iwona Szyłejko oraz mgr Elżbieta Żurawska.

W zmaganiach siatkarskich najlepszą drużyną okazali się „Informatycy”, którzy pokonali „Socjologię” 2:0. Turniej siatkarski zorganizowali mgr Małgorzata Januszewicz oraz mgr Jarosław Dobosz.

Równolegle na sali fitness odbywały się zajęcia latino aerobik, oparte na choreografii z wykorzystaniem kroków tanecznych przy porywającej latynoskiej muzyce. Na zakończenie Spartakiady przygotowano krótki kurs masażu klasycznego. Zarówno kurs masażu, jak i zajęcia latino aerobik przygotowała mgr Agnieszka Sokół-Siwa.

Noworoczny Maraton Fitness (22 I 2011 r.)

Ósma już edycja tej imprezy także i w tym roku cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Wzięło w niej udział ponad 70 osób. Organizatorem i jednocześnie prowadzącym imprezę była mgr Agnieszka Sokół (latino aerobik), której pomagały mgr Agata Bujak (wzmacnianie) oraz Katarzyna Szafranek (dance aerobik).

Turniej Tenisa stołowego (22 I 2011 r.)

W turnieju tenisa stołowego, rozegranym w ramach VI Spartakiady

Studentów Lat Pierwszych wzięło udział 47 osób. Rozgrywki te od lat cieszą się dużą popularnością, najlepsi okazali się: Wioletta Wasilewska (pedagogika, I rok) oraz Przemysław Śledziński (zarządzanie, I rok).

*Stanisław Lis
Stydium WF i Sportu KUL*

Emilia Kulczycka, studentka nauk o rodzinie, zdobyła złoty medal na odbywających się w Polanicy Górskich Mistrzostwach Polski Nieświadomych i Słabowidzących (31 lipca – 1 sierpnia 2010).

Daria Gwiazdowska

– Mistrzyni Polski z KUL

Lista sukcesów tej niezwykle sympatycznej dziewczyny jest bardzo długa. Najnowszym jest mistrzostwo Polski w biegu po schodach. Skąd u kolarki pomysł na uprawianie również tej niszowej dyscypliny sportu? Jak przebiegała niezwykle barwna kariera studentki prawa?

Jeśli można powiedzieć, że ktoś od urodzenia „skazany” był na uprawianie sportu, to Daria na pewno była. Urodziła się w rodzinie, którą najlepiej charakteryzuje kolokwializm „ludzie sportu”. Ojciec – nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej i wieloletni trener kolarstwa, matka – lekkoatletka, przyrodni brat – Grzegorz Gwiazdowski – zawodowy kolarz, który jako pierwszy Polak wygrał wyścig zaliczany do klasyfikacji Pucharu Świata. W tym duchu, jako siedmiolatka w szkolnym SKS-ie zaczęła trenować kolarstwo, specjalizując się przede wszystkim w górskiej odmianie tego sportu, gdyż jak podkreśla – jej organizm i charakter są do tego stworzone.

Lata ciężkich treningów u boku taty przerodziły się w treningi w klubie w Grudziądzu, oddalonym o 70 kilometrów od rodzinnej miejscowości zawodniczki. Był to rewelacyjny czas w karierze czternastolatki. Uczestniczyła w zawodach, wpatrzona w starsze i bardziej doświadczone koleżanki, jak Maja Włoszczowska czy Anna Szafranec, które ścigały się w tych samych wyścigach, tylko w wyższych kategoriach wiekowych.

– Najwięcej wyścigów miałam jako młodziczka. W juniorce młodszej już nie ilość się liczy, a ranga wyścigów. Mając czternaście lat przejechałam 120 wyścigów. Wygrałam 80, a w 20 byłam druga. W juniorce młodszej byłam wicemistrzynią Polski w kolarstwie przełajowym, w kolejnych mistrzostwach Polski wywalczyłam brąz. Bardzo dobrze radziłam sobie w serii MTB, gdzie byłam czwarta w klasyfikacji generalnej, z czego jestem bardzo dumna. W momencie, w którym miałam przejść na juniorkę musiałam zrezygnować ze względu na poważne problemy zdrowotne, z którymi borykałam się przez kolejne dwa lata – relacjonuje przebieg swojej kariery kolarka.

Przerwę w trenowaniu zawodniczka wykorzystała bardzo aktywnie. Wolny czas przeznaczyła na rekonwalescencję,

przygotowania do matury i wybór studiów. Aktualnie jest studentką pierwszego roku prawa KUL. Od zawsze wiedziała, że prawo to kierunek, z którym chce wiązać swoją przyszłość i namowy taty, by studiowała wychowanie fizyczne spełży na niczym. Zresztą nauka jest dla niej bardzo ważna. – *Dla mnie zawsze ważniejsza była nauka niż sport. Wiedziałam, że żeby utrzymać się ze sportu, trzeba być naprawdę wyjątkowym. Udać się to w mojej dyscyplinie jednej, dwóm osobom w Polsce. Wiadomo, że w pewnym momencie będę musiała skończyć trenować, bo organizm na więcej mi nie pozwoli. Nagle zostałabym bez wykształcenia. Zawsze mając do wyboru sport lub naukę wybrałabym naukę, bo to daje mi przyszłość, zawód i pieniądze* – podkreśla przyszła pani adwokat.

Poza kolarstwem Daria uprawia dość niecodzienną w Polsce dyscyplinę sportu, jaką jest bieganie po schodach. Sport ten bardzo rozpowszechniony jest na zachodzie, gdzie większa ilość drapaczy chmur umożliwia organizację zawodów. W Polsce od kilku lat organizowane są mistrzostwa. Ostatnio odbyły się one w najwyższym budynku w Katowicach, jakim jest Altus. W tym roku studentka KUL ponownie została mistrzynią Polski juniorek.

– *Po maturze i przeprowadzce do Lublina zaczęłam na nowo trenować. Najpierw treningi rowerowe w klubie kolarstwa tandemowego z osobami*

niewidomymi, później zaczęłam chodzić na basen i na nowo wchodzić w uprawianie sportu. Wyjazd na mistrzostwa Polski w biegu po schodach potraktowałam, jako sprawdzian swoich aktualnych możliwości. Brałam już w nich udział dwa lata temu. Jakoś udało mi się obronić tytuł, który wówczas wywalczyłam – opowiada skromnie Daria, która paradoksalnie po dziesięciopiętrowym budynku Collegium Jana Pawła II KUL porusza się windą, a do swojego mieszkania na trzecim piętrze wchodzi zasapana!

Jako że powrót do sportu okazał się bardzo udany Daria, postanowiła kontynuować treningi, choć w Lublinie nie jest to łatwe. Brakuje tu klubu, w którym kolarka mogłaby regularnie szlifować formę. Studentce pierwszego roku bardzo ciężko zmotywować się do samodzielnych wyczerpujących treningów i samej kontrolować regularne odżywianie czy przyjmowanie odżywek. Wszystkie te przeciwności jednak są niczym dla człowieka, który ma w życiu cel. Daria postawiła sobie poprzeczkę bardzo wysoko. Jej marzeniem jest występ na igrzyskach olimpijskich. Ze względu na dwuletnią przerwę ma co prawda niewielkie szanse na wyjazd do Londynu, jednak nic nie stoi na przeszkodzie, by najważniejsza dla każdego sportowca impreza w 2016 roku odbyła się już z jej udziałem.

Po kilkudziesięciu minutach rozmowy z Darią wierzę, że stać ją na naprawdę wiele. Jest osobą niezwykle ambitną i ma prawdziwą duszę sportowca. Ufam głęboko, że już wkrótce powróci do formy sprzed dwóch lat i zarówno KU AZS KUL jak i całe polskie kolarstwo będzie miało z niej bardzo dużo pożytku.

Renata Respondek

Odnaczenie IPN dla prof. Włodzimierza Osadcze

Pod koniec ubiegłego roku Instytut Pamięci Narodowej obchodził swoje dziesięciolecie. W jubileuszowych uroczystościach lubelskich, które odbywały się w siedzibie TVP Lublin, uczestniczyli liczni przedstawiciele świata polityki, oświaty, nauki, a także działacze społeczni zaangażowani w pracę tej niezwykle ważnej i cieszącej się dużym autorytetem instytucji rządowej. Instytut Pamięci Narodowej pełni bowiem niezwykle istotną funkcję społeczną – odtwarza prawdę historyczną o czasach, kiedy była ona skrupulatnie ukrywana i fałszowana, a także upowszechnia ją w świadomości społecznej i pamięci historycznej. Wart podkreślenia jest fakt, iż na uroczystościach lubelskich obecny był p.o. prezesa IPN dr Franciszek Gryciuk, a samym obradom przewodniczył dyrektor oddziału IPN w Lublinie Jacek Welter. Podczas uroczystości wyróżniono Medalem Uznania szereg działaczy z obszaru Lubelszczyzny, wśród nich znalazł się także pracownik naukowy Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II prof. Włodzimierz Osadczy. Należy przypomnieć, że w lipcu ubiegłego roku z inicjatywy prof. Osadcze na KUL odbyła się sesja naukowa poświęcona pamięci kapłanów diecezji łuckiej, ofiar zbrodni nacjonalistów ukraińskich. W ramach sesji prezentowana była wystawa „Niedokończone msze wołyńskie” przedstawiająca biogramy duchownych katolickich obu obrządków, którzy zginęli w tragicznych okolicznościach na Wołyniu w czasie II wojny światowej. Obecnie krąży ona po różnych zakątkach Polski, prezentowana jest m.in. w lokalnych siedzibach Katolickiego Stowarzyszenia Civitas Christiana i stanowi podstawę trudnej dyskusji na temat dramatycznych losów polskiej ludności kresowej, a przede wszystkim potrzeby budowy stosunków polsko-ukraińskich w oparciu o prawdę i rzetelne badania.

Andrzej Szabaciuk, Instytut Historii UMCS

Wykład prof. Edwarda N. Zalta

14 grudnia 2010 r. gościem Katedry Metodologii Nauk Wydziału Filozofii KUL był Prof. Edward N. Zalta, który jest pracownikiem naukowym *The Center for the Study of Language and Information* (Stanford University, USA). Jest on także redaktorem naczelnym *Stanford Encyclopedia of Philosophy*. Prof. Zalta wygłosił wykład pt. „A Computationally – Discovered Simplification of the Ontological Argument”, w którym w interesujący, medialny sposób przedstawił informatycznie uzyskane uproszczenie dowodu ontologicznego. Z treścią wykładu można zapoznać się na stronie: <http://mally.stanford.edu/Papers/ontological-computational.pdf>

ks. Robert Kublikowski, Łukasz Ciegotura

Sprostowanie

W poprzednim numerze Przeglądu Uniwersyteckiego znalazła się błędna informacja o miejscu pochówku Ks. Prof. Tadeusza Stycznia. Ks. Profesor zmarł 14 października 2010 r. w Trzebnicy, a uroczystości pogrzebowe odbyły się w Trzebini koło Krakowa, tam też zmarły został pochowany.

1 grudnia

Koło Naukowe Historyków Studentów KUL zorganizowało wykład mgr. Remigiusza Broniarka pt. „Historia najemnictwa od czasów najdawniejszych do współczesności”.

Koło Naukowe Historyków Studentów KUL oraz Katedra Dziejów Systemów Totalitarnych Instytutu Historii KUL zorganizowali spotkanie z Czesławem Niezgodą oraz Ryszardem Blajerskim, uczestnikami wydarzeń „Lubelskiego Lipca '80”. Współorganizatorem spotkania był Region Środkowowschodni NSZZ Solidarność.

odbył się Recital Organowy Tomasza Zebura (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie). W programie utwory: F. Mendelssohna, P. Ebena, L. Vierne’a, G. Boreta.

2 grudnia

prof. Antoni Bobrowski (Uniwersytet Jagielloński) wygłosił referat pt. „Pius Aeneas i jego czarna legenda” na zaproszenie Koła Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

2-4 grudnia

w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL odbył się kiermasz książki.

2-3 grudnia

Katedra Historii Współczesnej i Ruchów Społecznych Instytutu Politologii KUL oraz Katedra Dziejów Totalitaryzmu Instytutu Historii KUL zorganizowały ogólnopolską konferencję naukową pt. „Jednostka i społeczeństwo wobec doświadczenia komunizmu. Przeszłość i teraźniejszość”.

3 grudnia

Katedra Etyki KUL zorganizowała sesję naukową z cyklu *Racjonalność w etyce* pt. „Utopia – ideologia – etyka. Korzenie totalitaryzmu”.

Kalendarium

3-4 grudnia

odbyła się II ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa pt. „Wiele twarzy republikanizmu – dziedzictwo tradycji i wyzwania współczesności” zorganizowana przez Katedrę Metodologii Filozofii oraz Katedrę Historii Europy Wschodniej KUL.

4 grudnia

Katedra Polityki Społecznej i Etyki Politycznej Instytutu Socjologii KUL zorganizowała III konferencję szkoleniową: „Pomiędzy profesjonalizmem a logiką daru. Metodyczne, prawne i etyczne aspekty współczesnej pracy socjalnej”.

6 grudnia

na Wydziale Nauk Humanistycznych KUL odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów habilitacyjnych oraz promocje doktorskie.

odbył się wykład dr Anety Kramiszewskiej pt. „Święty w kościele, święty w galerii. Tradycyjne modele ikonografii hagiograficznej w procesie tworzenia współczesnych wizerunków świętych” zorganizowany przez Instytut Historii Sztuki KUL, Miejską Bibliotekę Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych.

odbyło się spotkanie ks. bp. Artura Mizinskiego z I rokiem kulturoznawstwa.

6-9 grudnia

w Kościele Akademickim KUL odbyły się rekolekcje adwentowe, które wygłosił o. Jacek Siepsiak.

7 grudnia

Koło Naukowe Historyków Studentów KUL oraz Katedra Dziejów Systemów Totalitarnych KUL zorganizowali projekcję filmu pt. „Korespondent Bryan” (reż. Eugeniusz Staryk), opatrzoną komentarzem naukowym dr. hab. Rafała Wnuka, prof. KUL.

odbyły się promocje doktorskie i nominacje na wyższy stopień naukowy na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji.

8 grudnia

odbyła się konferencja naukowa pt. „Powroty kobiet z migracji” w ramach realizowanego przez KUL projektu: „Adaptacja reemigrantek na regionalnym rynku pracy – badania analizy i upowszechnianie” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Założeniem projektu było pozyskanie i dostarczenie instytucjom rynku pracy z terenu województwa lubelskiego informacji umożliwiającej wypracowanie efektywnych metod wsparcia reemigrantek w zakresie aktywizacji zawodowej oraz ich adaptacji na regionalnym rynku pracy, by choć w części wyeliminować negatywne skutki migracji zarobkowej.

Koło Naukowe Studentów Pedagogiki zorganizowało otwarty wykład pt. „Obóz koncentracyjny na Majdanku i jego sprawy”, który wygłosi historyk i pedagog: Robert Kuwałek.

minęła 92. rocznica powstania Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. W tym dniu, w intencji Uniwersytetu została odprawiona msza św. roratnia.

9 grudnia

Instytut Teologii Moralnej KUL był gospodarzem sympozjum naukowego pt. „Solidarność w życiu społecznym. Przesłanie moralne Kościoła”.

odbyła się uroczystość wręczenia tytułu Doktora Honoris Causa KUL Jego Eminencji Kardynałowi Angelo Scoli, Patriarsze Wenecji.

Poprzez nadanie tytułu Doktora Honoris Causa Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II pragnie wyrazić szacunek i uznanie dla działalności JE Kardynała, który w swym intelektualnym dorobku i kapłańskiej posłudze umiejętnie zspala wielką tradycję Kościoła z otwarciem na te formy zaangażowania pastoralnego, w których konieczne jest podjęcie nowych wyzwań w języku zrozumiałym dla współczesnego odbiorcy.

Kardynał Angelo Scola, jako wielki chrześcijanin-humanista, usiłuje zrozumieć mechanizmy rządzące światem, a dostrzegając grożące mu niebezpieczeństwa, w duchu prawdziwego dialogu ukazuje drogi wyjścia, a zwłaszcza tę jedyną, którą jest Jezus Chrystus.

10 grudnia

Katedra Metafizyki KUL wraz z Polskim Towarzystwem Tomasza z Akwinu zorganizowali XIII Międzynarodowe Sympozjum z cyklu Zadania Współczesnej Metafizyki nt. „Spór o prawdę”.

10-11 grudnia

odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa z okazji 300. rocznicy konstytucjonalizmu ukraińskiego, pt. „Pacta et constitutiones hetmana Filipa Orlika. Historia, tradycja i współczesność”. Wzięli w niej udział historycy, prawnicy i ekonomiści z Polski i Ukrainy. Patronat honorowy objął JE Ambasador Ukrainy w Warszawie prof. Markijan Małski.

Organizatorzy: Centrum UCRAINICUM KUL oraz Narodowy Uniwersytet Państwowej Służby Podatkowej Ukrainy (Kijów), Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, Konsulat Generalny Ukrainy w Lublinie, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Instytut Polski Narodowego Uniwersytetu Wołyńskiego im. Łesi Ukrainki (Łuck), Katedra Stosunków Międzynarodowych

PWSZ (Chełm), Fundacja „Otwarty Dialog”, Stowarzyszenie „Wspólne Korzenie”, Gazeta Polaków na Ukrainie „Kurier Galicyjski”.

13 grudnia

na adwentowym wieczorze skupienia spotkali się pracownicy administracyjni naszej uczelni, Wielki Kanclerz KUL abp Józef Życiński i władze uniwersytetu.

odbył się koncert studentów muzykologii z klasy fortepianu dr hab. Jolanty Skorek-Münch.

14 grudnia

Akademicki Klub Myśli Społeczno-Politycznej Vade Mecum zorganizował spotkanie dyskusyjne z Januszem Korwin-Mikke pt. „Podsumowanie roku 2010”.

w ramach Konwersatorium Myśli Karola Wojtyły – Jana Pawła II referat pt. „O współczesnych wyzwaniach dla personalizmu” wygłosił prof. Piotr Gutowski (Katedra Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej KUL).

Koło Starożytnicze Studentów KUL zaprosiło z wykładem pt. „Psychologia starożytności” Jerzego Gwiazdę.

15 grudnia

Koło Naukowe Historyków Studentów KUL wraz z Katedrą Nauk Pomocniczych Historii KUL zorganizowali pokaz filmu i prelekcję nt.: „Józef Zadziarski ps. „Wołyński” – dowódca niezłomny”.

odbyła się ogólnopolska konferencja interdyscyplinarna pt. „Wzajemność w kulturze. Teoria i praktyka” zorganizowana przez Katedrę Teorii Kultury i Sztuki Instytutu Kulturoznawstwa KUL.

Katedra Socjologii Prawa i Praw Człowieka Instytutu Socjologii KUL zorganizowała XXVIII Dni Praw Człowieka pt. „Czy jesteśmy rasistami? Wokół czwartego raportu Europejskiej Komisji przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) dotyczącego Polski”.

16 grudnia

Katedra Filozofii Boga KUL była gospodarzem II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu Filozofia o Bogu i religii pt. „Bóg w przestrzeni publicznej”.

Instytut Teologii Dogmatycznej KUL oraz Katedra Mariologii zorganizowali sympozjum pt. „Serce mówi do serca. Błogosławiony John Henry Newman (1801-1890)”.

prof. Maciej Kokoszko wygłosił referat nt. „Dieta wczesnego Bizancjum: kilka słów o napojach i trunkach” na zaproszenie Komisji Badań nad Antykiem Chrześcijańskim oraz Wydziału Historyczno-Filologicznego Towarzystwa Naukowego KUL.

Uczelniany Samorząd Studentów KUL zaprosił społeczność akademicką do udziału w Oplątku Uniwersyteckim 2010. W programie było wspólne koledowanie, dzielenie się opłatkiem, życzenia, a także wręczenie nagród dla studentów za działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich oraz etiuda wigilijna Teatru ITP pt. „Hej, co się dzieje?!”.

Chór KUL wystąpił w koncercie Bożonarodzeniowym „Concerto di Natale 2010” w Katedrze w Mediolanie we Włoszech. Podczas koncertu zaprezentowana została Msza „Missa Mariae Dicata” włoskiego kompozytora Nino Roty (1911-1979). Było to pierwsze wykonanie tego dzieła.

17 grudnia

Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego KUL oraz Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie zorganizowali wykład otwarty prof. Michała Federowicza (Instytut Badań Edukacyjnych) pt. „Umiejętności polskich uczniów w czytaniu i interpretacji tekstu w świetle ostatnich wyników badań PISA”.

20 grudnia

Instytut Historii Sztuki KUL, Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie zorganizowali wykład dr. Andrzeja Frejlicha pt. „Kuszenie świętego Antoniego – ewolucja i aktualność motywu przedstawieniowego”.

9 stycznia

w Niedzielę Chrztu Pańskiego w Kościele Akademickim KUL została odprawiona uroczysta msza św. w intencji całej społeczności akademickiej KUL, przyjaciół, absolwentów i dobrodziejów (żyjących i zmarłych), która była

transmitowana za pośrednictwem TVP Polonia. Eucharystii przewodniczył abp Józef Życiński, Wielki Kanclerz KUL. Oprawę muzyczną zapewnił Chór KUL.

3 stycznia

rozpoczął się organizowany przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej KUL przy współpracy z University of St. Thomas (St. Paul, Minnesota, USA) program Comparative Politics of the New Europe – Poland.

Tydzień w Lublinie, jako rozwinięcie swoich studiów w USA, spędziło osiemnaścioro studentów wraz z profesorami Kennethem Kempem i Stevenem Hoffmanem. Wypełniły go wykłady, spotkania, zwiedzanie miasta i okolic. Wykłady wygłosili m.in. abp Józef Życiński, Metropolita Lubelski, Krzysztof Stanowski, wiceminister spraw zagranicznych, Andrew Paul, attache ds. kulturalnych Ambasady USA w Polsce, Jacek Welter dyrektor lubelskiego oddziału Instytutu Pamięi Narodowej. Program był kontynuowany przez kolejne trzy tygodnie na Ukrainie, Litwie i Białorusi.

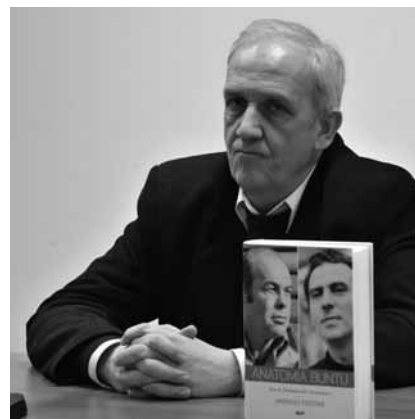
Podobny projekt, dla University of St. Thomas, Szkoła Języka i Kultury Polskiej KUL realizowała w roku 2007. Przed rokiem natomiast przeprowadzono miesięczny program zatytułowany John Paul II in His Polish Context, którego kolejna edycja odbędzie się w przyszłym roku.

10 stycznia

w ramach całorocznej edycji otwartych wykładów z historii sztuki, „Aktualność sztuki” wykład pt. „Aktualność dadaizmu” wygłosiła dr Paulina Zarębska.

13 stycznia

odbyło się seminarium otwarte pt. „Autonomia buntu. Kuroń, Modzelewski i komandosi”, z udziałem prof. Andrzeja Friszke, zorganizowane przez Katedrę Historii Historiografii i Metodologii Historii oraz Katedrę Dziejów Systemów Totalitarnych w ramach cyklu seminariów z historii Polski XX wieku organizowanych przez IPN i Instytut Historii KUL.

15 stycznia

prof. Krzysztof Leśniewski, kierownik Katedry Teologii Prawosławnej w Instytucie Ekumenicznym KUL otrzymał nagrodę im. księcia Konstantego Ostrońskiego przyznawaną przez miesięcznik „Przegląd Prawosławny” za zasługi na rzecz prawosławia i jednoczenia chrześcijan. Profesora Leśniewskiego nagrodzono za to, że, jak czytamy w uzasadnieniu, w swojej działalności naukowej i wydawniczej „przybliżył rzymskim katolikom duchowość prawosławnego Wschodu, pozwala zrozumieć różnice, a dzięki temu pełniej postrzegać chrześcijańską wspólnotę”.

Kalendarium

odbyła się zabawa choinkowa dla dzieci pracowników KUL, którą rozpoczęły jasełka oraz wspólne kołędowanie.

17 stycznia

wykład pt. „Historia i współczesność – aranżacje ekspozycji muzealnych” w ramach otwartych wykładów z historii sztuki „Aktualność sztuki” wygłosiła dr Beata Skrzydlewska z Instytutu Historii Sztuki KUL.

18 stycznia

referat pt. „Osoba a osobowość” wygłosił prof. Piotr Oleś (kierownik Katedry Psychologii Osobowości KUL). Referat i dyskusja odbyły się w ramach Konwersatorium Myśli Karola Wojtyły – Jana Pawła II nt. „Od zdumienia osobą do myślenia o osobie”.

Teatr ITP zaprezentował spektakl „Nowy Raj Utracony”.

Koło Starożytnicze Studentów KUL było gospodarzem spotkania z Mariolą Sobolewską nt. „Ganimedes ukochanym Zeusa. Homoseksualizm w eposie homeryckim”.

18-25 stycznia

Instytut Ekumeniczny KUL zorganizował Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. W Kościele Akademickim KUL, oprócz duchownych rzymskokatolickich, słowo głosili przedstawiciele innych wyznań: abp Abel, Prawosławny Arcybiskup Lubelski i Chełmski, ks. dr Dariusz Chwastek z Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, ks. mgr Andrzej Gontarek z Kościoła Polskokatolickiego, pastor Randy Hacker z Kościoła Chrześcijan Baptystów. W ramach Tygodnia, 19 stycznia, odbyła się konferencja naukowa pt. „Chrześcijanie Bliskiego Wschodu”, podczas której mszy św. przewodniczył abp Józef Życiński Metropolita Lubelski.

Obchodom Tygodnia towarzyszyła wystawa zdjęć pt. „Świat prawosławia” z okazji 5-tej rocznicy portalu OrtPhoto.

19 stycznia

Koło Lubelskie PTF zorganizowało spotkanie połączone z referatem ks. mgr. Krzysztofa Kaoki pt. „C.S. Lewis – misomythus nawrócony”.

20 stycznia

Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim oraz Wydział Historyczno-Filologiczny Towarzystwa Naukowego KUL zorganizowali posiedzenie naukowe w porządku którego przewidziano referat ks. dr. Grzegorza M. Barana (Lublin, KUL) nt. „Wybujała fantazja czy mistyczna finezja w alegorycznym interpretowaniu Biblii przez św. Augustyna”.

Akademicki Klub Myśli Społeczno-Politycznej „Vade Mecum” zorganizował spotkanie dyskusyjne pt. „PeeReLacy. Czy Polacy wyginęli?” z udziałem prof. Ryszarda Legutki, prof. Mieczysława Ryby oraz red. Rafała Ziemkiewicza.

odbyło się spotkanie promujące GFPS (Stowarzyszenie Naukowo-Kulturalne w Europie Środkowej i Wschodniej).

21 stycznia

Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego KUL oraz Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie zorganizowali wykład otwarty prof. Ewy Jaskółowej (Uniwersytet Śląski) pt. „Szkola wobec współczesnych metodologii literaturoznawczych”.

Koło Naukowe Studentów MISH było gospodarzem spotkania autorskiego z Sylwią Wilczewską, podczas którego zaprezentowana została jej nowa książka „Ogień i cień”.

Publikacja ta jest pierwszą z serii książek artystycznych „Traditio Antiquitatis” pod redakcją Katarzyny Kołakowskiej wydawanej przez Instytut Filologii Klasycznej KUL oraz czasopismo „Littera Antiqua”. Seria ta składać się ma z dzieł młodych twórców, zainspirowanych literaturą antyku.

25 stycznia

Koło Naukowe Teatrológów KUL zorganizowało spotkanie poświęcone sztuce mimu. Dyskusja skupiała się przede wszystkim na Wrocławskim Teatrze Pantomimy i spektaklu „Galapagos”.

Koło Naukowe Teologów KUL zorganizowało spotkanie z Krzysztofem Ziemcem, dziennikarzem telewizyjnym, prezydentem Wiadomości TVP 1, publicystą.

27-28 stycznia

na KUL odbył się II etap XXIX Olimpiady Języka łacińskiego organizowanej przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Instytut Filologii Klasycznej KUL.

28 stycznia

w Święto Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu miała miejsce uroczystość wręczenia tytułu Doktora Honoris Causa tegoż Wydziału Profesorom KUL – Ks. Czesławowi Bartnikowi (Wydział Teologii) oraz Ks. Stanisławowi Kowalczykowi (Wydział Nauk Społecznych).

31 stycznia

w ramach całorocznej edycji otwartych wykładów z historii sztuki, zatytułowanych „Aktualność sztuki” odbył się wykład dr Elżbiety Matyaszewskiej pt. „Czy Matejko był malarzem religijnym?”.

3 lutego zmarł **dr hab. Janusz Drob**, profesor KUL, wybitny znawca i badacz historii kultury nowożytnej, Dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych (1999-2008), Kierownik Sekcji Historii (1995-1999), Kierownik Katedry Historii XVI-XVIII w. (od 2002).

Członek Towarzystwa Naukowego KUL, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz lubelskiego oddziału PAN.

Odnznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz odznaką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP „Zasłużony Działacz Kultury”.

Człowiek wielkiej życzliwości i skromności, Mistrz i Wychowawca młodzieży.

Doktorzy honoris
causa KUL

15 listopada 2010 roku

**Ks. Prof.
Lothar Roos**

**Prof.
Eduard
Gaugler**

**Jego Eminencja
Patriarcha Wenecji**

Kardynał Angelo Scola

doktor honoris causa KUL • 9 grudnia 2010 roku